

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΣΕΡΕΜΕΛΗ
ΕΤΕΙ 1897

ΝΕΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ

Negentiende jaargang - Nummer 76 - Oktober 2024

Ε
ΟΙ ΕΥ
ΥΝΗΤΑΙ
ΤΟΝ ΤΕ
ΟΝ ΚΑΙ
ΗΝ ΠΑ
ΑΡΜΟΣ
ΕΥΜΠΕ
ΗΑΔΕΙΝ
ΤΗΝ ΕΥ
ΝΑΦΙΑΣ
ΠΙΣΤΟΝ
Ν ΜΑΣ.
ΕΥΝΙΑΙΟΥ >

ΕΝΑ
ΕΝΕ
ΤΟΝΑΤΑ
ΤΕΜΟΝΑ
Ι
ΑΖ +
ΙΟΥ
ΙΣΤΗ
00μ
00μ

ELEFThERIA PARALIAS

BELGISCH-GRIEKSE VERENIGING VZW

ΝΕΑ PARALIAS

Negentiende jaargang - Nummer 76 - Oktober 2024

Lees in dit nummer ondermeer :

3	Voorwoord	De voorbeschouwingen van André, onze voorzitter
4	Agenda	Overzicht en details van activiteiten waarop onze leden zijn uitgenodigd
5	Terugblik	Nabeschouwing ledenfeest
6	Bij de frontcover	Moni Myrsinidiou, Chios
7	De weg omhoog	Rechtzetting van een eerder gepubliceerd artikel
8	Taalweetjes	Transliteratie, taalshow op tv, Kretenzisch-Grieks en Standaardgrieks
9	Rustplaatsen	Zeg niet zomaar een 'kerkhof' tegen een begraafplaats
10	Muziekrubriek	2 smakelijke liedjes, Nana is 90, Vicky Leandros stopt met zingen
17	Bestemmingen	Tempel van Poseidon in het licht, Bali, Platis Gialos op Mykonos, Veria, Loutro, Chrysi, Ierapetra; op tv: de Roadshow op ANT1 en Destination Greece tv
19	Mijmeringen	Greet vertrekt morgen...
20	Op tv	Aan het ruime aanbod tv-kanalen werden er nog enkele toegevoegd
21	Nieuwsjes en wetenswaardigheden	Een greep uit het nieuws op de Griekse tv en in de Griekse kranten ook een aantal wetenswaardigheden over Griekenland en meer
27	Film	'Adam, waar ben je?' is een visueel prachtig gefilmde fascinerende documentaire die je moet gezien hebben.
28	Diaspora	De Grieken van Oezbekistan
28	Links	Een selectie video-links in verband met Griekenland

Frontcover en backcover: Chios, 2013 © Johan Van Iseghem

Nea Paralias is het teamwerk van: Johan Van Iseghem, Lieve Wintein, Patrick Vandamme en André Delrue

In deze uitgave zijn er een bijdragen van Jan Lejeune en Greet De Mesel - Vertalingen: Jan Lejeune en Johan Van Iseghem

De informatie in deze publicatie kan onjuistheden of tikfouten bevatten. De houder en / of auteurs van de teksten zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen. Eleftheria Paralias vzw kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor schade in de brede zin, voortvloeiend uit het gebruik van de informatie in deze publicatie en op de website. Deze publicatie bevat links naar sites die beheerd worden door derden; deze links worden uitsluitend als illustratie en voor uw gemak aangeboden. Eleftheria Paralias vzw, houder van deze publicatie, oefent geen enkele controle uit over de sites van derden en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot de inhoud ervan; Eleftheria Paralias vzw is evenmin verantwoordelijk voor de goede werking van de links. De opname van links naar deze sites houdt geen enkele goedkeuring in van de inhoud van deze websites en impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites.

Teksten uit deze publicatie mogen enkel mits akkoord van Eleftheria Paralias vzw overgenomen worden en enkel voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden. Voor vragen of inlichtingen over deze algemene gebruiksvoorwaarden en bepalingen, dient de gebruiker contact op te nemen met Eleftheria Paralias vzw per mail aan redactie@eleftheriaparalias.com

ELEFThERIA PARALIAS vzw

A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek

ondernemingsnummer 0460.445.439 - RPR Brugge

telefoon 050 35 65 05 - e-mail: bestuur@eleftheriaparalias.com

Voorwoord

Beste Griekenlandliefhebbers,

We zijn net terug uit Athene (vrijdag 27 september) met veertien leden die terugblikken op een mooie reis met vele herinneringen.

De eerste week stond Athene centraal. Gaby liet ons naast de hoogtepunten ook mooie hoekjes zien waar de toerist niet komt, zoals de begraafplaats waar heel wat beroemdheden begraven liggen. Ook de wijk Anafiotika is weinig bekend onder de toeristen. Deze wijk ligt op een heuvel niet ver van het metrostation Akropolis en biedt een oase van rust: smalle straatjes, witte huisjes al of niet met graffiti versierd. Kortom, je waant je hier niet in Athene en ver weg van de drukke toeristenstroom.

Gaby zorgde voor een mooie beschrijving van al de bezienswaardigheden ter voorbereiding van de reis. Ook tijdens onze ontdekkingsstocht deelde Gaby nog heel wat wetenswaardigheden. Hij reserveerde ook traditionele restaurantjes zoals Taverne Melina Mercouri. Ons bezoek aan Athene werd afgesloten in het Dora Stratou danstheater waar het gezelschap kon genieten van muziek en dans uit verschillende streken van Griekenland.

De tweede week verbleven we in Artimida in het logement Cubes on the Beach, aan zee. Een ideale uitvalsbasis, niet ver van de luchthaven van Athene, waar je kan wandelen langs de zee of een gezellig strandje uitzoeken voor wat rust. Attika is een regio waar toeristen een ferry nemen naar één of ander eiland; een streek die vaak wordt overgeslagen. Een reden te meer om deze regio met Eleftheria Paralias te ontdekken.

In de komende nummers van het ledenblad lezen jullie het verhaal van de reis. Greet en Gerda, alvast bedankt om het reisverhaal te schrijven.

Ik heb ondertussen de montage van de reisfilm opgestart. Het wordt een serieuze klus omdat er ook beelden zullen in verwerkt worden van de reis naar Athene die Nicole en ik in maart 2010 maakten. Met een ouzootje en een loukoumi zal dit wel lukken. Het resultaat zal te zien zijn op zondagnamiddag 16 februari 2025.

Op ons jaarlijks ledenfeest konden onze leden opnieuw genieten van een lekkere barbecue, Griekse sferen, livemuziek van Y Ellines en een dansje doen. Ook het weer was opnieuw schitterend zodat buiten ook heel wat kon bijgepraat worden.

Er wordt al uitgekeken naar het ledenfeest van volgend jaar. Noteer nu alvast de datum: zondag 24 augustus 2025.

In het najaar openen we ons kafeneio in het Landhuis Xaverianen. Op 20 oktober geeft Gaby een voordracht over de rebeticamuziek (deel 2). Op 17 november zal Jan het hebben over de Griekse componist Yannis Markopoulos. Twee activiteiten die aan te raden zijn voor liefhebbers van de Griekse muziek.

Het CM-lokaal in Sint-Michiels sluit op 31 december 2024. Dus moest het bestuur op zoek gaan naar een nieuwe locatie. Die hebben we gevonden op het domein Xaverianen in Sint-Michiels. Daar bevinden zich het Landhuis Xaverianen, een witte villa, Xaverianenstraat 9, en het Wijkcentrum Xaverianen, Xaverianenstraat 13/3, een groot multifunctioneel sport-vergader-evenementengebouw met gratis ondergrondse parking. Het Landhuis is een gezellige ruimte, met bar, waar wij ook onze Griekse dranken kunnen aanbieden. Hier zullen onze kafeneia plaatsvinden.

Voor de nieuwjaarsreceptie moet je in het Wijkcentrum zijn, waar we kunnen beschikken over een polyvalente zaal A, een ruimte voor 200 personen. We maken er meteen een nieuwjaarsfeest van met een koud buffet en waar ook veel ruimte zal voorzien worden om te dansen. Afspraak zondag 19 januari 2025 vanaf 12.30 uur.

Wist je dat Jan en Karine al druk bezig zijn met de voorbereiding van de tweede editie van de 'Muzikale Rondreis'. Zoals in februari 2020, vlak voor de coronacrisis, brengen zij liederen over verschillende Griekse streken, met boeiende toelichting, en een dansvoorstelling in traditionele klederdracht, met een grote variatie Griekse dansen die typerend zijn voor elke streek van Griekenland. Als je erbij wilt zijn: zondagnamiddag 16 november 2025 in het Wijkcentrum Xaverianen in Sint-Michiels.

In dit nummer van het ledenblad vinden jullie alles wat je moet weten over ons verenigingsleven en zorgt de redactie voor heel wat nieuws en wetenswaardigheden over ons geliefkoosde land.

Veel leesplezier.

André Delrue,
Voorzitter

Belangrijke opmerking

Om onze activiteiten vlot te kunnen voorbereiden, vragen wij u rekening te houden met de uiterste inschrijvings- en betalingsdatum (in het rood vermeld). Na deze datum neemt het bestuur geen inschrijvingen meer aan. Uw inschrijving is pas definitief nadat u per e-mail een bevestiging van inschrijving ontvangen hebt en nadat wij uw betaling van het deelnamebedrag ontvangen hebben. We raden aan, bij telefonische inschrijving, geen berichten in te spreken op de voicemail omdat deze berichten soms verloren gaan.

Gestorte bedragen worden niet terugbetaald omdat wij dan reeds kosten hebben gemaakt of praktische schikkingen (zoals bijvoorbeeld reservaties) getroffen hebben.

Iedere activiteit wordt eveneens per e-mail aangekondigd op de laatste dag van de maand voorafgaand aan de activiteit.

Noteer alvast volgende activiteiten in uw agenda:

datum - uur - locatie	activiteit	info
zondag 20.10.2024 14.30 uur Landhuis Xaverianen Sint-Michiels	Kafeneio Thema: voordracht van Gaby Simoens over de geschiedenis van de rebeticamuziek (deel 2)	zie online (klik) https://bit.ly/3Yhsp98
zondag 17.11.2024 14.30 uur Landhuis Xaverianen Sint-Michiels	Kafeneio Thema: voordracht van Jan Lejeune waarop Yannis Markopoulos in de kijker gezet wordt. uiterste inschrijvings- en betalingsdatum: 7 november	zie bijlage of online https://bit.ly/3Y1yXYb
zondag 19.01.2025 12.30 uur Wijkcentrum Xaverianen Sint-Michiels	Nieuwjaarsreceptie met koud buffet	info volgt
zondag 16.02.2025 14.30 uur Landhuis Xaverianen Sint-Michiels	Film van de groepsreis naar Athene en Attika 16 september – 27 september 2024	info volgt

Nieuwe locatie !!!

Goed om te weten !

- Omdat we niet meer terecht kunnen in het CM-lokaal in Sint-Michiels, moest het bestuur op zoek gaan naar een nieuwe locatie. Voortaan zullen onze activiteiten plaatsvinden op de Xaverianensite in de Xaverianenstraat in Sint-Michiels. Daar bevinden zich het **Landhuis Xaverianen** waar onze kleine activiteiten zullen doorgaan en het **Wijkcentrum Xaverianen** waar ons nieuwjaarsfeest zal plaatshebben. Het Landhuis Xaverianen bevindt zich in de Xaverianenstraat, nummer 9, rechtover het Wijkcentrum Xaverianen, Xaverianenstraat, nummer 13/3.

- Er zijn geen parkeerproblemen. In het wijkcentrum is een gratis ondergrondse parking.

- Gebruik je Google Maps als navigatiesysteem, klik dan op deze link om de route over te brengen naar uw toestel: <https://maps.app.goo.gl/vCX9ccqkPniExZgS8>

- De Xaverianensite is bereikbaar met buslijn 3, Sint-Andries Lange Molenstraat, vanaf 't Zand of het Stationsplein in Brugge. Afstaphalte Sint-Michiels Vives op de Koningin Astridlaan. Vanaf daar is het ongeveer 350 meter stappen op de Koningin Astridlaan richting Sint-Michiels; vervolgens de Koningin Astridlaan oversteken op het zebrapad, naar de Xaverianenstraat. Voor meer info, zie website De Lijn: <https://www.delijn.be/nl/>

Activiteiten door derden

Onderstaande activiteiten worden niet georganiseerd door Eleftheria Paralias vzw.
Voor inschrijving en info contacteer het vermelde e-mailadres of telefoonnummer.

De El Greco Vrienden uit Roeselare organiseren activiteiten telkens in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare:

- nieuwjaarsbijeenkomst: zondag 26 januari 2025

Voor info: Marleen Nollet via e-mail marleen.nollet@telenet.be

Voor reservatie: Yannis van restaurant El Greco - telefoon 051 22 01 67

Restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare
livemuziek met Y ELLINES, muzikaal duo met Dimitri van Ypsilon en Stratos van I Ellines
vrijdagen 18 oktober 2024, 6 december 2024, 7 maart 2025, 6 juni 2025

Voor reservatie: Yannis van restaurant El Greco - telefoon 051 22 01 67

Griekse dansen

Karine Kint organiseert Griekse dansavonden in het sportcentrum Den Strooien Hane, Albert van Caloenstraat 2 in Loppem.

Voor info contacteer Karine Kint op mobiele telefoon 0476 99 37 02 of via e-mail karine.kint@telenet.be

Concerten

Uitgebreide berichtgeving over Griekse concerten en evenementen in België en Nederland vind je op de website www.skopos.be. De website bevat ook heel veel informatie over Griekse artiesten, componisten, muzikanten, platenfirma's, muziekinstrumenten alsook geschiedkundige informatie.

Op de pagina www.skopos.be/GrMuziek/Nieuws/Mail_Service/index.html kan je inschrijven voor de gratis nieuwsbrief.

De volledige agenda vind je terug op www.skopos.be/GrMuziek/Agenda/index.html

TIP: Als je interesse hebt voor een bepaald concert, neem dan best eerst contact op met het bestuur van Eleftheria Paralias om na te gaan als dit concert door ons wordt aangeboden tegen een verminderde prijs.

Facebookgroep Parea Paralias voor leden van Eleftheria Paralias vzw

Weet je dat je als lid kan deelnemen aan deze Facebookgroep? Het is de bedoeling dat de leden informatie uitwisselen over ons geliefkoosde land. Hier kan je vlot Griekse weetjes, nieuwsberichten, reisverslagen, boeken, muziek, foto's, grapjes, recepten.... delen. Hoe interessant deze groep is hangt natuurlijk af van de inbreng van de groepsleden. Het is niet de bedoeling dat het de inhoud van Nea Paralias vervangt, maar we zien het als een aanvulling op het tijdschrift.

Voor vragen over de Facebookgroep, zend een e-mail aan fb@eleftheriaparalias.com

Terugblik

Ledenfeest - 25 augustus 2024

Op 25 augustus vond het jaarlijkse ledenfeest van Eleftheria Paralias plaats. Iets minder aanwezigen, waarschijnlijk omdat op die dag ook de Gouden Boomstoet in Brugge uitging. De 54 aanwezigen genoten van het aangeboden aperitief. Het weer was opnieuw prachtig, en dat kon ook gezegd worden van de uitgebreide barbecue die traiteur Dobbelaere voor

ons voorzien had. Intussen hadden Stratos en Dimitri van Y Ellines al gezorgd voor wat warme Griekse klanken. Na de koffie konden de dansers zich dan ook uitleven op de Griekse muziek, en veel leden genoten buiten nog van een drankje. Weeral een geslaagde, gezellige middag die volgend jaar plaats vindt op 24 augustus 2025. Hou alvast die datum vrij !

Bekijk foto's van onze activiteiten op Facebook op <https://www.facebook.com/Eleftheriaparalias>

Bij de frontcover

Foto's en zeker vakantiefoto's roepen altijd herinneringen op, zoals deze foto, genomen op 31 mei 2013, toen de deelnemers van de Eleftheria Paraliasgroepsreis naar Chios voor de gesloten ingangspoort van het Myrsinidiou-klooster stonden. De kerk, gebouwd op de binnenplaats van het klooster en gewijd aan de patroonheilige Agios Christoforou, is zeker een bezoekje waard. Tenminste als je niet voor een gesloten ingangspoort staat...

Het Moni Myrsinidiou, Μονή Μυρσινιδίου, op Chios is een historisch klooster gelegen aan de noordkant van het dorp Vrontados, Βροντάδος, op ongeveer 7 kilometer van Chios-stad, gebouwd aan de rand van de rots die uitkijkt over de smalle strook van de Egeïsche Zee richting de kust van Klein-Azië. Dit klooster werd in 1897 gesticht door Christoforos Seremelis, een toegewijde monnik, en is gewijd aan de Maagd Myrtidiotissa (Maagd van Mirte, ook Maagd Maria van Myrtidia - de beschermvrouwe van de zeelieden van Chios), naar het wonderbaarlijke icoon, dat de monnik vond in de zee waar het klooster over uitkijkt. Het klooster viert jaarlijks feest op 24 september, wanneer massa's gelovigen komen om Hare Genade te eren. Het klooster bood waardevolle filantropische diensten en essentiële hulp aan de lokale bevolking en de verzetsbeweging, alsook tijdens de Duitse bezetting / Tweede Wereldoorlog. Het priestergewaad, dat toebehoorde aan de nationale martelaar, de patriarch van Constantinopel Gregorius V, bevindt zich hier.

Het orthodox klooster van Myrsinidiou geeft onderdak aan ongeveer 5 monniken. Kerkelijk behoort het tot het bisdom Chios, Psara en Oinousses. Het wordt samen met Nea Moni (dateert uit de 11de eeuw en staat op de Werelderfgoedlijst van Unesco (1) en het klooster van Agios Minas (gebouwd tussen 1572 en 1595, sinds 1932 een nonnenklooster) beschouwd als een van de heiligste bedevaartplaatsen van Chios. Christoforos Seremelis, geboren in Vrontados in oktober 1849, voelde al heel vroeg de hand van God die hem leidde in zijn ascetische leven. Met de toestemming van de metropoliet van Chios slaagde hij erin zijn vurige wens te verwezenlijken en bouwde hij in juli 1887 op de rots een huis van

gebed. Om tegemoet te komen aan de behoeften van de monniken die bij hem kwamen wonen, bleef hij cellen bouwen en begon hij tegelijkertijd het gebedshuis om te vormen tot een klooster. Zie inscriptie boven de poort. In 1897 begon de bouw van een tempel, die drie jaar duurde. Ondanks de moeilijkheden die hij met het lokale Turkse bestuur ondervond, werd de kerk gebouwd in een prachtige Byzantijnse stijl met een koepel. De grootse inhuldiging vond plaats op 4 juli 1900 door de toenmalige metropoliet van Chios, Konstantinos Deligiannis.

In zijn verheven en goddelijke werk werkte Christoforos, die in deze tijd tot archimandriet werd gewijd en het abtschap van het klooster op zich nam, onvermoeibaar. Hij bestuurde zijn klooster nauwgezet, met grote voorzichtigheid en rechtvaardigheid. Het mannenklooster van Panagia Myrsinidi ervoer tijdens zijn dagen glamour en welvaart en werd gerespecteerd door de hele bevolking van Chios, wiens herinneringen aan de Turkse wervelwind van het bloedbad nog vers waren en de wonden van de catastrofale aardbeving van 1881 openen.

Naast zijn spirituele en sociale activiteit zorgde de Theofilitische Leviet (2) ook voor de culturele ontwikkeling van de gelovigen door een bibliotheek in het klooster op te richten, die oude en opmerkelijke documenten bevatte, evenals boeken van verschillende publicaties. Als abt bezocht hij de kust van Klein-Azië tegenover Chios om het Goddelijk Woord te verkondigen. Tegelijkertijd verzamelde hij alles wat waardevol was wat hij tegenkwam en waarvan hij vond dat het als erfstukken bewaard moest blijven. Bijvoorbeeld het priestergewaad dat toebehoorde aan de patriarch Gregorius V van Constantinopel.

Met zijn zorg werd een andere kerk, gewijd aan zijn patroonheilige Agios Christoforou, gebouwd op de binnenplaats van het klooster, dat werd ingehuldigd in 1904. Christoforos Seremelis overleed op 3 mei 1921.

Het klooster Moni Myrsinidiou is ook eigenaar van de kerk van Άγιος Μακάριος, Agios Makarios, in Vrontados - dit was vroeger een klooster gewijd aan de heilige apostelen Petrus en Paulus.

Zie ook :

<https://www.monastiria.gr/ερα-μονη-παναγιασ-μυρτιδιωτισσασ-χι>

<http://lyk-myryn.les.sch.gr/programma/vaigaio/mirtidiotissas.htm>

<https://www.facebook.com/pages/Movή%20Μυρσινιδίου%20Χίου/461455747760876>

(1) meer over Nea Moni op <https://www.monastiria.gr/2012-10-10-12-57-11>

(2) Bijbelse tempeldienaar, iemand die gekozen heeft voor de verering van God, Levieten werkten in en rond de tabernakel en de tempel. De Levieten staan symbolisch voor gelovigen die verlost zijn, gereinigd, en gewijd aan de dienst van de Heer, en geen erfdeel op aarde hebben. Ze ondersteunen de priesters in hun offerdienst, ze zijn ondergeschikt aan de priesters

Nikos Kazantzakis - Ο ανήφορος

De weg omhoog

In Nea Paralias 69 (januari 2023) staat op pagina 20 een artikeltje over de publicatie van een tot dan onuitgegeven roman van de bekende Kretenzische auteur Nikos Kazantzakis (1883-1957). Daar lees ik: “Aniforos was zijn laatste roman, geschreven vlak na zijn wereldberoemde meesterwerk Zorba de Griek (1946).”

Het was zeker niet zijn laatste roman, maar pas zijn tweede. Het was inderdaad vlak na ‘Leven en wandel van Zorbás de Griek’ zoals de eigenlijke titel luidt (van dit boek is trouwens in 2015 een nieuwe Nederlandse uitgave verschenen, vertaald door Hero Hokwerda), want daarna volgden er nog zes. Dit is de chronologische lijst:

- 1946 Alexis Zorbas (Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά), verfilmd als ‘Zorba de Griek’
- 1946 De weg omhoog (Ο ανήφορος)
- 1948 Christus wordt weer gekruisigd (Ο Χριστός ξανασταυρώνεται), verfilmd als ‘Celui qui doit mourir’
- 1950 Kapitein Michalis (Ο καπετάν Μιχάλης)
- 1951 De laatste verzoeking van Christus (Ο τελευταίος πειρασμός), verfilmd als ‘The Last Temptation of Christ’
- 1953 De arme van God (Ο Φτωχούλης του Θεού)
- 1955 De broedermoordenaars (Οι αδερφοφάδες)
- 1957 Verslag aan El Greco (Αναφορά στον Γκρέκο)

Enkele bedenkingen na de lectuur van ‘Ο ανήφορος’.

Het is zeker niet zijn beste roman (dat is volgens mij “Christus wordt weer gekruisigd”).

Daarvoor is de verhaallijn niet genoeg uitgewerkt: het mooie begin op Kreta (dit deel kan je echt wel als het begin van een roman lezen) wordt plots afgebroken en niet ‘afgewerkt’. De rest speelt zich af in Londen en is heel sterk filosofisch getint, met zijn innerlijke strijd tussen kiezen voor politieke actie of voor het schrijverschap. Het boek eindigt nogal ongewoon met een dubbele punt, waarna eigenlijk nog de volledige tekst van zijn filosofisch tractaat ‘Ασκητική’ (Ascese) moet volgen. ‘Ο ανήφορος’ moest dus blijkbaar alleen dienen als een soort aanloop daar naartoe.

In een lang hoofdstuk (te lang?) over Shakespeare, staat:

Ύστερα από τόσα χρόνια αγωνίας κι αγώνα, απαλλάχτηκε ο Σαίξπηρ από κάθε ελπίδα: κι επειδή απαλλάχτηκε από κάθε ελπίδα, απαλλάχτηκε κι από κάθε φόβο: έγινε λεύτερος.

(Na zo vele jaren van angst en strijd, werd Shakespeare bevrijd van elke hoop: en aangezien hij bevrijd was van elke hoop, was hij ook bevrijd van elke vrees: hij was vrij geworden.)

Deze samenvatting van zijn levensvisie zal bekend overkomen voor iedereen die Kazantzakis een beetje kent. Op zijn grafsteen bovenop het Martinengo-bastion in Iraklio staat trouwens ook:

*Δεν ελπίζω τίποτα
δε φοβούμαι τίποτα
είμαι λεύτερος*

(Ik hoop niets, ik vrees niets, ik ben vrij).

Kazantzakis heeft ‘Ο ανήφορος’ niet gepubliceerd, maar elementen eruit duiken wel op in latere werken: in de eerste plaats in ‘Kapitein Michalis’, en ook in ‘Verslag aan El Greco’.

Jan Lejeune

<https://www.kazantzaki.gr>

We besteden veel zorg aan de informatie in ons ledenblad. Desalniettemin kunnen de teksten onjuistheden, (ver)taalfouten of typfouten bevatten. We analyseren tientallen anderstalige bronnen voor de samenstelling van de bijdragen - deze bronnen bevatten soms onjuistheden, zijn onderling tegenstrijdig of geven buiten ons weten een verkeerde informatie.

We vermelden tal van links naar sites die beheerd worden door derden. Deze links worden als illustratie bij de teksten en voor uw gemak aangeboden. Wij zijn niet verantwoordelijk voor de goede werking van de links; links kunnen na verloop van tijd niet meer werken. De opname van links impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites, noch goedkeuring van de inhoud van deze websites.

Transliteratie

Je hebt het misschien al eerder opgemerkt en je vraagt je af: wat is correct, of wat heeft de voorkeur. Bijvoorbeeld: is het Kazantzakis (Νίκος Καζαντζάκης), Farantouri of Farandouri (Μαρία Φαραντούρη)?

Die twijfel ontstaat door de 'transliteratie' van een woord, het omzetten van een woord van het ene alfabet in een ander alfabet. Transliteratiesystemen hebben vooral tot doel dat het woord in de doelgroep als vanzelf correct uitgesproken wordt zoals in de originele taal.

Als je kijkt op de Griekse websites van de bovvermelde artiesten, dan merk je op dat de Grieken het omzetten naar 'nt' (hetgeen in de meeste talen ook zo overgenomen wordt) - Grieken weten maar al te goed dat het uitspreekt als 'nd'. De 11 landen

die het Cyrillisch alfabet hanteren (1), translitereren het naar 'нд', dus de nd-klank: Казан**нд**закис en Φαρα**нд**дури.

Doorheen de geschiedenis zijn er diverse transliteratiesystemen ontwikkeld, bijvoorbeeld voor de omzetting van het Grieks alfabet naar het Latijnse alfabet voor Nederlandstalig gebruik. Voor bepaalde tweelettercombinatie zijn er richtlijnen, bijvoorbeeld eu > ef of ev, γγ > ng, ντ > d of nd, μπ > b of mb. Vandaar dat 'nd' onze voorkeur verdient terwijl 'nt' niet echt verkeerd is.

(1) Bulgarije, Noord-Macedonië, Servië, Montenegro, Oekraïne, Wit-Rusland, Rusland, Tadjikistan, Kirgizië, Kazachstan, Mongolië.

Taalshow 'Ik aanbid je, taal'

De populaire taalshow 'Σέ προσκυνώ', γλώσσα met Georgios Babiniotis, hoogleraar taalkunde en voormalig rector van de Nationale en Kapodistrian Universiteit van Athene, met Vicky Flessa, journalist-klassieke filoloog, kan je elke week volgen op het tv-station van het Griekse parlement, Vouli tv. Op zondag 13 oktober werd de 120ste aflevering uitgezonden.

De titel van de show is een vers (1) van wijlen academisch dichter Kiki Dimoula (2).

De show heeft als doel de rijkdom van de Griekse taal te benadrukken en onze kennis van het juiste gebruik van de Griekse taal te verbeteren. De show is tevens een reis door de geschiedenis van de Griekse taal en geeft antwoord op vragen van kijkers, die kunnen worden gericht via de website van de show op Facebook (3) evenals via de website <http://babiniotis.gr>.

Ook bespreekt Georgios Babiniotis met Vicky Flessa kwesties die verband houden met taalonderwijs en de relatie met de Griekse taal, moeilijkheden bij het spellen van woorden, semantische verschillen (4), de geschiedenis van eigennamen, de namen van plaatsen en mensen, hoe ze ontstaan, evenals de bijzonder dierbare vraag naar de etymologie (5) van Griekse woorden. Het televisiestation van het Griekse parlement, ΒΟΥΛΗ tv, kiest ervoor deze taalshow in zijn programma op te nemen, omdat elke kwaliteit in taal tegelijkertijd een kwaliteit van denken is, evenals een kwaliteit in het ervaren van onze wereld. Het taalgebruik, het gebruik van bepaalde woorden of het weglaten van woorden verradt veel; dat geldt ook voor andere talen. Woorden en taal vertellen zoveel meer dan alleen dat wat gesproken of geschreven is.

Zie ook <https://vickyflessa.eu> en <https://www.facebook.com/flessavicky> Alle uitzendingen zijn terug te vinden op https://www.youtube.com/playlist?list=PL9wtvO3_pCB1BRuwbwI8-u3i3-CW3YX-y

Voor de live-uitzendingen van Vouli tv kan je gemakkelijk gebruik maken van de ERTflix-app of op <http://ertflix.gr>

(1) Σε προσκυνώ, γλώσσα, πολλά τα θαύματά σου komt uit het gedicht Τυφλό σύστημα επαφής dat je hier kan beluisteren: <https://youtu.be/mYUEtaMt33c>

(2) Kiki Dimoula, Κική Δημουλά, werd op 6 juni 1931 geboren als Vasiliki Radou, Βασιλική Ράδου. In 1952 trouwde ze met de dichter en burgerlijk ingenieur Athos Dimoula, met wie ze twee kinderen kreeg. Van 1949 tot 1973 was ze functionaris in de Τράπεζα της Ελλάδος, Bank van Griekenland. Vanaf 1952 begon ze gedichten te schrijven. In 2002 werd ze lid van de Academie van Athene.

Haar gedichten zijn vertaald in het Engels, Frans, Spaans, Italiaans, Pools, Bulgaars, Duits en Zweeds. Ze won diverse prijzen en onderscheidingen, waaronder de Europese Prijs voor Literatuur (2009), Staatsprijs voor literatuur (2010) en Macedonische prijs (2003). Er kwamen 17 gedichtbundels (1952-2016) en 1 dvd (documentaire) (2010). Kiki stierf op 22 februari 2020 als gevolg van een hartstilstand, op grond van ernstige chronische obstructieve longziekte en hartfalen. Op 25 februari 2020 werd ze begraven op de Eerste Begraafplaats van Athene in aanwezigheid van familieleden, vertegenwoordigers van letteren en kunst en de politieke wereld, waaronder de president van de republiek en de premier.

Zie ook <https://ikarosbooks.gr/authors/dimoula>

(3) Facebookpagina van Σε προσκυνώ, γλώσσα op <https://www.facebook.com/profile.php?id=100046448536062>

(4) De betekenis die een woord of een zin heeft. Semantiek wordt ook wel betekenisleer genoemd.

(5) De geschiedenis, de beginvorm en de oorspronkelijke betekenis van woorden. Het woord etymologie komt uit het Oudgrieks, ἔτυμον (ἔτυμον) + λογία (λογία) > ετυμολογία

Kretenzisch-Grieks en Standaardgrieks

Kretenzers spreken Kretenzisch-Grieks, wat een variant is van het moderne Standaardgrieks en hoewel er enkele verschillen tussen hen zijn, zijn woorden en zinnen vrijwel hetzelfde. Kretenzische Grieken communiceren echter normaal gesproken met elkaar in spraak met behulp van dit dialect. Kretenzisch-Grieks wordt gesproken door meer dan 500.000 mensen op het eiland Kreta, maar ook in de Griekse diaspora. Het wordt zelden gebruikt in

geschreven taal en verschilt veel minder van het Standaardgrieks dan andere varianten / andere Griekse dialecten, wat leidt tot een vrij hoog niveau van onderlinge verstaanbaarheid.

Hoor hoe verschillend Kretenzisch-Grieks en Standaardgrieks zijn in volgende twee video's:

<https://youtu.be/bkMyZeyE7v8> en

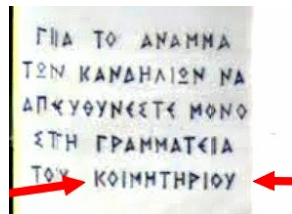
<https://youtu.be/Qho-F9CgZlo>

Wist je dat Grieken nooit spreken over een kerkhof, dat is zeer ongrieks, maar over een begraafplaats, νεκροταφείο, of eerder over een rustplaats, κοιμητήριο? De beroemde Eerste Begraafplaats van Athene, bij de Grieken gekend als Πρώτο Νεκροταφείο Αθηνών, Próto Nekrotafeío Athinón, is altijd een bezoekje waard. Het werd officieel opgericht in 1838.

https://cem.cityofathens.gr/1st_cemetery

Dit bord aan de ingang van de Eerste Begraafplaats in Athene verwijst naar het secretariaat van de 'rustplaats'.

Een kerkhof is vanuit een historisch perspectief de benaming voor een stuk land rondom een bepaalde kerk. Dat werd gebruikt om mensen te begraven, terwijl belangrijke personen binnen in de kerk werden begraven (onder de vloer of in een crypte). Toen vanaf eind 18de eeuw kerkhoven in Europese steden vol lagen en om hygiënische redenen uit de steden moesten verdwijnen, begon men nieuwe begraafplaatsen in dunbevolkte gebieden buiten het stadscentrum aan te leggen. In de volksmond werden die begraafplaatsen nog lange tijd klakkeloos (zonder nadenken) foutief kerkhoven genoemd, zelfs als de meest nabije kerk kilometers ver lag.

Het woord begraafplaats is afgeleid van het Griekse woord κοιμητήριο, koimitirio, rustplaats. Uit dat woord is trouwens het Latijnse woord cimiterium en het Franse woord cimetière afgeleid.

In Griekenland uitgenodigd worden om een begrafenis bij te wonen is een droevige maar toch bijzondere ervaring tijdens jouw (vakantie)verblijf. Bijvoorbeeld, tijdens de liturgische dienst krijg je geen hostie toegediend, maar... troostkoffie, καφέ

Een Griekse rustplaats

της παρηγοριάς, troostgebakjes en troostsnoepjes, een gewoonte die deel uitmaakt van begrafenissen in Griekenland.

Een andere gewoonte in Griekenland is om een persoon slechts 3 tot 5 jaar te begraven, waarna de stoffelijke resten worden opgegraven (meestal op de verjaardag van het overlijden), in een ossuarium (οστεοφυλακείων, osteofylakeion) worden geborgen en in een gebouw op de begraafplaats worden bewaard.

Het gebruik van ossuaria is een lange traditie in de Orthodoxe Kerk. Ossuarium is afgeleid van het Latijnse ossua (botten, beenderen). Een ossuarium is een houten - soms metalen - kist (maar kan ook een gebouw, put of site zijn) die is gemaakt om te dienen als de laatste rustplaats van menselijke skeletresten. Een lichaam wordt in een tijdelijk graf gelegd. Enige tijd later worden de botten verwijderd, ceremonieel gewassen en schoongemaakt, soms met wijn, en in het ossuarium geplaatst - de laatste rustplaats. In veel gevallen werden ossuaria gecreëerd als oplossing voor het gebrek aan ruimte op lokale begraafplaatsen. Door de sterk beperkte ruimte die een ossuarium in beslag neemt, is het mogelijk om de overblijfselen van veel meer mensen te bewaren dan in lijkkasten. Bijvoorbeeld de catacomben van Parijs (metrohalte Denfert-Rochereau) die botten van 6 miljoen Parijzenaren in het gangenstelsel herbergen. Slechts 1,5 kilometer van het gangenstelsel kan bezocht worden.

<https://www.catacombes.paris.fr>

Klik op deze link om een foto van opgestapelde ossuaria op een begraafplaats op Kreta te zien:

<https://bit.ly/3YcdVr5> en van het ossuarium in het klooster Nea Moni op Chios: <https://bit.ly/4dI7lxd>.

Foto's van Johan Van Iseghem.

Voordelen voor EP-leden

Op vertoon van de lidkaart 2024 geniet u van uitzonderlijke voordelen bij de sponsors:

- 10% korting bij een maaltijd in restaurant El Greco, Sint-Jakobsstraat 48, Brugge

- een gratis aperitief bij een maaltijd in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare

Smakelijke liedjes - deel 4

Als voorlopig laatste deel in deze reeks, een dubbele aflevering.

1) Een smakelijk lied over 'pastourmás' (en nog veel meer).

Παστουρμάς, pastourmás, (Turks: pastırma) is een delicatessen. Het is in de open lucht gedroogd pekervlees, omgeven door paprika, knoflook, fenegriek, komijn en zout. De bereiding vergt afhankelijk van het klimaat gemiddeld een maand. Sommige mensen beweren dan ook dat je na het eten van pastırma drie dagen lang een onaangename geur verspreidt, omdat de grote hoeveelheden knoflook en met name de fenegriek zelfs via de poriën weer het lichaam verlaten. (Wikipedia)

Zoals ook bij bij vorige 'smakelijke liedjes' werd ook deze liedtekst over eten geënt op een bestaande populaire melodie, in dit geval 'Κόνιαλη' (Konyali, Turks: Konyali), een lied uit Ikónio (Ikonio, Turks: Konya in Kappadocië, Midden-Turkije) dat in vele versies (Turks en Grieks) te vinden is.

Een opname van de pastourmá-versie van het lied uit 1960: <https://youtu.be/pNYuyzIWjvc>

Ααα, για το ούζο μεζεδάκι
παστουρμά-παστουρμά,
σαγανάκι, κεφτεδάκι με κιμά,
βái-βái, καραφάκι ούζο.

Aaa, een mezé-tje voor bij de ouzo
pastourmá - pastourmá
saganaki, keftedaki met gehakt
vai - vai, een karafje ouzo

Βάλε να τα πιούμε
τώρα που γλεντούμε,
το ντουιά τον ψεύτη
μια φορά τον ζούμε.

Breng het aan dat we kunnen drinken
nu we feestvieren,
op deze bedrieglijke wereld
leven we maar één keer.

Ααα, το πιατάκι με σαλάτα
ταραμά-ταραμά,
σαλαμάκι μορταδέλα, παστουρμά,
βái-βái, καραφάκι ούζο.

Aaa, het bordje met een (Grieks) slaatje
taramá - taramá
salami mortadella, pastourmá
vai - vai, een karafje ouzo.

Βάλε να τα πιούμε
τώρα που γλεντούμε,
το ντουιά τον ψεύτη
μια φορά τον ζούμε.

Breng het aan dat we kunnen drinken
nu we feestvieren,
op deze bedrieglijke wereld
leven we maar één keer.

Ααα, τελευταίο καραφάκι
με ντολμά-με ντολμά,
σουτζουκάκια με αυγά και παστουρμά,
βái-βái, καραφάκι ούζο.

Aaa, een laatste karafje
met dolmás, met dolmás
soudzoukakia met eieren en pastourmás
vai -vai, een karafje ouzo

Βάλε να τα πιούμε
τώρα που γλεντούμε,
το ντουιά τον ψεύτη
μια φορά τον ζούμε.

Breng het aan dat we kunnen drinken
nu we feestvieren,
op deze bedrieglijke wereld
leven we maar één keer.

RESTAURANT
EL GRECO
bij Yannis

De echte Griekse keuken met alle specialiteiten

Ma / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Di	gesloten	
Wo / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Do / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Vr / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Za	18u00 - 24u00	
Zo en feestdagen	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00

Brugsesteenweg 14 - 8800 Roeselare
Tel. & Fax: 051 22 01 67 - GSM 0484 13 49 62
www.resto-el-greco.be

El Greco Roeselare / www.tripadvisor.nl

Grote keuze meeneemgerechten

Parking beschikbaar: "Hugo-Verriestraat 100"

2) Van 1926 tot 1968

Van 1926 (dictatuur van Metaxas) tot 1968 (dictatuur van de kolonels) en dus heel de tijd ertussen (met ook de Tweede Wereldoorlog en de Griekse burgeroorlog) diende het eilandje Αη Στράτης (Ai Strátis), officieel Άγιος Ευστράτιος (Agios Efstratios, ten zuiden van Lesbos) als verbanningsoord voor politieke gevangenen. Daar kregen zij zowat elke dag φασόλια (fasolia, bonen) te eten.

Op de melodie van 'Αχ Βαλεντίνα' (Ach Valentina) van Yorgos Mitsakis uit 1950 maakten bannelingen een nieuwe tekst, als duidelijk ironische 'lofzang' op de fasolada of **fasoulada**, een gerecht dat ze maar al te goed kenden, gemaakt met gedroogde bonen; een fasolada is meestal een soep, maar het kan ook een ovenschotel zijn of een bonensalade.

Αχ φασουλάδα
τι νοστιμάδα
των οσπρίων είσαι η αντίκα
είτε σουπά είτε σαλάτα
είτε άσπρη ή με ντομάτα
ξεπερνάς τη μαρμελάδα
έχεις νάζι, έχεις χάρη
των φαγιών μαργαριτάρι
φασουλάδα, φασουλάδα

Ach fasolada
wat smaak je heerlijk
van de peulvruchten ben je de klassieker
als soep of als salade
wit of met tomaat
overtref je marmelade
je bent aantrekkelijk, je hebt charme
parel van de gerechten
fasolada, fasolada

De enige uitvoering in deze versie die ik op Youtube heb gevonden: <https://youtu.be/6WTYsurXw4E> (je hoort het lied twee keer, eerst als soundcheck 2'40"-4'30" en 'voor echt' 1u10'10"-1u12'20"). Ik heb wel een betere versie op cd, mocht iemand geïnteresseerd zijn (van de cd bij het boek Μουσικός περιδρομος van Νίκος Φωτιάδης, εκδόσεις ΤΟΠΟΣ 2016; dat boek is trouwens de inspiratiebron voor deze reeks 'smakelijke liedjes').

Jan Lejeune

In het hartje van Brugge vindt u het typisch Grieks restaurant El Greco!
Ons restaurant is één van de oudste Griekse familierestaurants in België (sinds 1980).

De menukaart biedt uiteraard de klassieke Griekse keuken, maar er is ook ruimte voor vernieuwing met steeds nieuwe seizoensuggesties.

Vlees-, vis-, en vegetarische gerechten komen in overvloed aan bod!

Onze traiteurdienst zorgt ervoor dat u onze gerechten ook thuis kunt verorberen tijdens uw privé of zakelijke feesten (communies, verjaardagen, jubileums, enz.).

Geregeld organiseren we ook livemuziek en dansavonden.

De data ervan vindt u terug op onze website en op <https://www.facebook.com/elgrecobrugge> !

Leden van Eleftheria Paralias vzw krijgen 10% korting bij vertoon van de lidkaart en mits contante betaling!

El Greco is open iedere dag vanaf 17u30 tot 24u00

Zondagmiddag ook van 12u00 tot 14u00 - Gesloten op woensdag

Telefoon: 050 33 02 96 - Website: <http://www.el-greco.be> - E-mail: info@el-greco.be

Onvergetelijk Grieks muzikaal talent

Nana 90 ! Op zondag 13 oktober 2024 vierde Nana Mouskouri haar 90ste verjaardag.

In de loop van haar carrière heeft Nana Mouskouri meer dan 450 albums uitgebracht in 15 talen, waaronder Frans, Engels, Duits, Nederlands, Portugees, Italiaans, Japans, Spaans, Hebreeuws, Welsh, Mandarijn Chinees, Corsicaans... Maar liefst ongeveer 1.600 liedjes. Meer dan 300 van haar albums zijn wereldwijd goud en platina gecertificeerd. Ze wordt door velen beschouwd als een van de meest commerciële zangeressen aller jaren wereldwijd met meer dan 300 miljoen verkochte platen (digitaal en vinyl). Ze is een fenomenale zangeres op het internationale toneel, met vijftig jaar internationale carrière zonder onderbreking. In een carrière van zeven decennia heeft Mouskouri meer dan 10.000 shows gegeven op locaties over de hele wereld. Haar repertoire kent geen grenzen: van klassiek tot traditioneel, pop, rock of jazz en met vele Griekse liederen die ze over de hele wereld verspreide, was ze de eerste die de stijl van 'Wereldmuziek' creëerde. Je zal het beamen: Nana heeft alle reden om 90 jaar van een toch wel buitengewoon leven te vieren. Als Griekse is ze altijd een zeer optimistisch persoon: "zelfs als een lied verdrietig is, vind je een bepaalde waarheid en zing je die, wat normaal is. De waarheid is emotioneel en heel belangrijk."

Nana Mouskouri werd geboren in Chania (Kreta) en werd Ioanna gedoopt maar heette van kinds af Nana. Haar beide ouders werkten in een lokale bioscoop. Toen ze 3 jaar was, verhuisde het gezin naar Athene. Ze was 11 toen haar moeder haar meenam naar de oogkliniek. Ze wilde helemaal geen bril op, maar ze zette hem op en deed hem nooit meer af. Ze waren haar schild geworden. "Toen ik ze droeg, had ik eindelijk het gevoel dat anderen niet konden raden wat ik dacht", zei ze. Toen Harry Belafonte haar jaren later vroeg om haar bril af te zetten voor geplande concerten, antwoordde ze: "Als je blijft Harry, als je wilt dat ik blijf, moet mijn bril ook blijven." Vanaf haar zesde toonde ze muzikaal talent en begon op 12-jarige leeftijd met formele zanglessen.

Nana, Νάνα (Ιωάννα) Μούσχουρη, en haar 2 jaar oudere zus Jenny (alias voor Eugénie) gingen naar het Conservatorium van Athene, een van de oudste scholen in Athene voor podiumkunsten. Haar zus leek aanvankelijk de meer begaafde te zijn. Het gezin had echter niet de financiële middelen om beide meisjes te laten studeren. De familie vroeg de tutor om aan te bevelen wie door moest gaan. De leraar gaf toe dat Jenny de betere stem had, maar Nana was degene met de echte innerlijke behoefte om te zingen. Uit een medisch onderzoek bleek later dat ze eigenlijk maar één functionerende stemband had. De enkele stemband zou haar bereik kunnen verklaren: in haar jongere jaren een hese alt die veranderde in een

coloratuur mezzo (1). Haar spreekstem is hijgend en rappend.

In 1950 werd de inmiddels beroemde zangeres toegelaten tot het conservatorium. Ze studeerde klassieke muziek met de nadruk op opera. Na acht jaar aan het conservatorium experimenteerde Mouskouri ook met jazz. Ze begon 's avonds te zingen met de jazzgroep van haar vrienden. Ze was gepland om te zingen in het amfiteater van Epidavros met andere studenten van het Conservatorium, maar ongeloflijk genoeg werd ze uitgesloten van deelname aan de uitvoering vanwege haar interesse in jazz. Mouskouri verliet vervolgens het conservatorium en begon op te treden in de Zaki-club in Athene. Mouskouri trad vervolgens op in jazzclubs met een voorkeur voor het repertoire van Ella Fitzgerald. In 1957 nam ze haar eerste nummer op, 'Fascination', in zowel het Grieks als het Engels voor Odeon/EMI Greece.

In 1958, toen ze nog optrad in de Zaki, ontmoette ze de Griekse componist Manos Hadjidakis. Onder de indruk van Mouskouri's stem, bood hij aan om liedjes voor haar te schrijven. In 1959 voerde Mouskouri Hadjidakis' 'Κόπου υπάρχει η αγάπη μου' (Ergens bestaat mijn liefde) uit. Het lied, mede geschreven door dichter Nikos Gatsos, werd uitgevoerd op het eerste Griekse Songfestival en won de eerste prijs.

Op het Griekse Songfestival van 1960 voerde Mouskouri nog twee Hadjidakis-composities uit, 'Τιμωρία' (Straf) en 'Κυπριασάκι' (Kleine cipres). Later dat jaar trad Mouskouri op tijdens het Mediterranean Song Festival in Barcelona met opnieuw een eerste plaats. Het nummer was de compositie van Kostas Yiannidis, 'Ξύπνα αγάπη μου' (Wakker worden mijn liefde). Ze tekende een platencontract bij de Franse studio Phillips-Fontana. In 1961 verzorgde Mouskouri de soundtrack voor een Duitse documentaire over Griekenland. Dit resulteerde in de Duitstalige single 'Weisse Rosen aus Athen'. Het lied werd oorspronkelijk aangepast door Hadjidakis van een volksmelodie. Het werd een succes en er werden meer dan 1,5 miljoen exemplaren van verkocht in Duitsland. Het nummer werd later in verschillende talen vertaald en het werd een van Mouskouri's kenmerkende deuntjes. Hetzelfde nummer in het Engels, als 'White Rose of Athens', zal haar over de hele wereld bekend maken.

In 1960 verbleef ze in Parijs en vanaf 1962 werd Mouskouri bekend bij het Amerikaanse publiek. In 1962 ontmoette ze Quincy Jones, die haar overhaalde om een album met Amerikaanse jazz op te nemen met de titel 'The Girl from Greece Sings'. Vanaf 1963 woonde ze definitief in Parijs. De Amerikaanse zanger Harry Belafonte hoorde dit en vond het album goed. Belafonte nam Mouskouri mee op tournee tot en met 1966. Ze

werkten samen voor een duo-album getiteld 'An Evening With Belafonte/Mouskouri'. Tijdens deze tournee stelde Belafonte voor dat Mouskouri haar kenmerkende bril met zwarte montuur zou afzetten als ze op het podium stond. Ze was zo ongelukkig met dit voorstel dat ze al na twee dagen wilde stoppen met de show. Uiteindelijk gaf Belafonte toe en respecteerde ze haar wens om op te treden terwijl ze een bril droeg.

In 1963 nam ze in Parijs een album op dat uitsluitend in het Grieks was, 'Mes plus belles chansons Grecques', dat haar haar eerste onderscheiding in Frankrijk zou opleveren: de Charles Cros-prijs van de Franse Academie voor Muziek.

Op 15 september 1965 verscheen Mouskouri voor het eerst op de Amerikaanse televisie met Harry Belafonte in de 'Danny Kaye Show'. Ze zong samen met Belafonte en Kaye.

Mouskouri werd in oktober 1993 benoemd tot UNICEF Goodwill Ambassador. Haar ambtstermijn volgde op het ambassadeurschap van Audrey Hepburn. Mouskouri's eerste VN-missie bracht haar naar Bosnië om aandacht te vragen voor de benarde situatie van kinderen die getroffen zijn door de Bosnische oorlog. Ze gaf een reeks benefietconcerten in Zweden en België.

Mouskouri gaf gedurende haar hele carrière honderden concerten per jaar, tot 2008 toen ze probeerde zich terug te trekken uit live-optredens. In 2006 maakte ze een gastoptreden op het Eurovisiesongfestival van dat jaar, dat voor het eerst in haar geboorteland Griekenland werd gehouden. Van 2005 tot 2008 leidde ze een afscheidstournee door Europa, Australië en de Verenigde Staten. Op 23 en 24 juli 2008 gaf Mouskouri haar twee laatste 'Farewell Concert' optredens in het oude Odeon van Herodes Atticus Theater, in Athene voor een vol amfitheater. Onder de aanwezigen bevonden zich de Griekse premier en de burgemeester van Athene, alsook de burgemeesters van Berlijn, Parijs en Luxemburg, samen met fans van over de hele wereld en duizenden van haar Atheense bewonderaars.

Haar afscheid van het optreden duurde echter niet lang. Eind november 2011 zong Mouskouri opnieuw tijdens een enkel concert, met gasten, in Berlijn, ter herdenking van de 50ste verjaardag van haar hitsingle 'The White Rose of Athens'. In 2012 volgde een concerttournee in Duitsland. Op 80-jarige leeftijd begon ze aan een driejarige Happy Birthday Tour en in 2018 had ze een vijf maanden durende Forever Young Tour geboekt door delen van Europa en Noord-Amerika.

In 1986 gaf ze meer dan 200 concerten in Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Scandinavië, Australië, Nieuw-Zeeland, de Filipijnen, Canada, België, Nederland, Engeland, Ierland en Frankrijk. In hetzelfde jaar nam ze een album op in het Spaans en een in het Portugees, die meteen een hit werden. Hetzelfde geldt voor al haar volgende albums in het Spaans die automatisch goud of platina worden, niet alleen in Spanje, maar ook in Zuid-Amerika, waar ze haar Nana Latina noemen.

In 1987, op het hoogtepunt van haar populariteit, bracht Nana twee albums uit in het Engels: 'Love me tender' voor de Canadese markt en een andere voor de internationale markt, geproduceerd door Tony Visconti en getiteld 'Nana'. In hetzelfde jaar werden nog drie albums uitgebracht: een Duitse, een Franse en een Spaanse. In september 1987 keert ze terug naar Griekenland en zingt ze opnieuw een avond in het Odeon van Herodes Atticus.

In de jaren 1990 bleef Nana regelmatig opnemen in vijf talen: Frans, Engels, Duits, Spaans en Grieks. De verkoop van elk album loopt op tot miljoenen exemplaren tegelijk en elke nieuwe release gaat gepaard met concerten over de hele wereld. De jaren 1990 gaan voorbij met tournees over de hele wereld, waarvan ze er vele geeft als UNICEF Goodwill Ambassador, waarbij ze hun opbrengsten doneert aan de behoeften van kinderen over de hele wereld. Als UNICEF-ambassadeur ontmoet ze staatshoofden om de rechten van kinderen te bevorderen en hun levensomstandigheden te verbeteren. Ze accepteerde een voorstel van de partij Nieuwe Dimokratia om haar op te nemen in de lijst van Europarlementariërs en werd in 1994 gekozen. Sindsdien heeft Nana haar wereldtournees gecombineerd met haar verschillende activiteiten voor UNICEF en het Europees Parlement. Nana is altijd begaan met kinderrechten en reist met UNICEF de hele wereld rond: in Vietnam, Kenia, Guatemala en Joegoslavië. Daar, in het door oorlog verscheurde Sarajevo, zal ze een school voor studenten van alle religies inwijden, gebouwd met de opbrengst van een concert in Duitsland. In 1999 sloot Nana haar termijn in het Europees Parlement af met een groot succes: het kaderprogramma Cultuur 2000-2004, waarvoor zij rapporteur was, werd met een overweldigende meerderheid aangenomen.

In Griekenland is Nana Mouskouri gewend om concerten te geven, altijd met een doel: in het Odeon van Herodes Atticus (2003, E.P.I.P.S.Y.), in de Thessaloniki Concert Hall (2003, H.L.E.P.A.P.), in Komotini (2005, HELLENIC AID). Haar laatste optreden in Griekenland was in juli 2018 in het Odeon van Herodes Atticus in Athene. Een deel van de opbrengst werd gedoneerd aan ELPIDA, de Vereniging van Vrienden van Kinderen met Kanker. In Frankrijk is zij de vrouwelijke artiest met de meeste gouden records, sinds de oprichting van de instelling in 1974, en in veel landen zijn tientallen ereprijzen aan haar toegekend.

Ze zong talrijke duetten, onder andere met onze Vlaamse Will Tura ('Hemelsblauw')! In 1976 bracht ze de elpee 'Nana in Holland' uit, een plaat die live was opgenomen in Amsterdam. Tijdens het concert zong Nana het oud Nederlands kinderliedje 'Op de Grote Stille Heide' ('De Herder'). Haar enorme populariteit in Nederland zorgde ervoor dat ze toen met 4 elpees tegelijkertijd in de LP Top 50 stond genoteerd.

Nana Mouskouri is vele malen geëerd voor haar bijdrage aan de wereldcultuur en in het bijzonder aan de Griekse en Franse cultuur. De Franse staat heeft haar de volgende onderscheidingen toegekend:

- Ridder van Kunsten en Letteren (1986);
- Ridder in de Orde van het Legioen van Eer (1997);
- Officier in het Legioen van Eer (2007);
- Commandeur in de Nationale Orde van het Legioen van Eer (2019).

Een van de vele onderscheidingen die ze heeft ontvangen, is de Echo Music Prize, die ze in 2015 voor haar algehele carrière ontving van de Duitse Academie voor Fonologie, de Europese Cultuurprijs (2018) en de Goldene Stimmgabel in 2007. Ze won ook talrijke prijzen, zoals ondermeer de Nederlandse Gouden Tulp in 1975.

Mouskouri is twee keer getrouwd geweest. Op 25-jarige leeftijd trouwde ze met Yorgos Petsilas, een gitarist in haar band 'The Athenians'. Ze kregen twee kinderen, Nicolas Petsilas in 1968 en Hélène Petsilas in 1970. Het echtpaar scheidde in 1973. Mouskouri begon halverwege de jaren 1970 een relatie met haar platenproducent André Chapelle en ze trouwden uiteindelijk in 2003. Tegenwoordig woont ze afwisselend in Genève en Parijs.

Een van haar beroemde uitspraken is "Het maakt niet uit hoe je er uitziet. Veel belangrijker is wie je bent." Merkwaardig, als je weet dat ze uiterlijkheden als een bril en donker kapsel als haar handelsmerk gebruikte.

Ze gelooft nog steeds dat de grootste prijs de liefde van het publiek is, zoals ze die aan het begin van haar carrière in haar land en vervolgens over de hele wereld mocht ervaren.

Een ERT-documentaire uit 2001 van journaliste Sofia Tsiligianni met Nana Mouskouri kan je bekijken op https://mediastream.ert.gr/vodedge/_definst_/mp4:archive/0000075243/0000/media.mp4/playlist.m3u8 en een muziekshow uit 2001 van Giorgos Papastefanou met Nana Mouskouri op https://mediastream.ert.gr/vodedge/_definst_/mp4:archive/0000007127/0000/media.mp4/playlist.m3u8 Zie <http://www.nana.mouskouri.online.fr>

Haar fans kunnen haar vandaag volgen op haar Facebookpagina en genieten van haar muziek ondermeer via Youtube en Spotify. <https://www.facebook.com/nanamouskouri.official>

Verder op: X <https://x.com/InfoMouskouri>,

UNICEF <https://www.unicef.org/goodwill-ambassadors/nana-mouskouri>

(1) De benaming coloratuur is ontstaan uit het Duits. Het is een bekende aanwijzing voor beweeglijke ornamenten, bloemrijke versieringen in de vocale muziek, vaak geschreven voor een virtuoze sopraan met een erg hoog stembereik en herkenbaar door snelle loopjes, ingewikkelde sprongen, trillers en hoge noten, aan te duiden. Bron: preludium.nl De coloratuur mezzosopraan is eigenlijk een kleine nichemarkt binnen de mezzosopranen. Ze komt voort uit twee periodes in de muziekgeschiedenis: namelijk muziek oorspronkelijk geschreven voor castraten in de barokperiode en muziek uit de belcanto-periode. Bron: musico.nl

Vicky Leandros

De impact van Vicky Leandros op de muziekwereld kan niet worden onderschat. Als een van de allereerste Griekse artiesten die enorm internationaal succes behaalde, maakte ze de weg vrij voor latere artiesten en hielp ze Griekse muziek naar een wereldwijd publiek te brengen. In november 2022 zei ze te willen stoppen en begon ze zich voor te bereiden voor een grote tournee om voor de laatste keer voor haar bewonderende publiek te zingen.

Geboren als Vassiliki Papathanasiou, Βασιλική Παπαθανασίου (1), op 23 augustus 1949 op Corfu. In 1967 was ze nog maar 18 jaar oud en vertegenwoordigde ze Luxemburg op het Eurovisiesongfestival met het nummer 'L'amour est bleu', waarmee ze geschiedenis schreef als de eerste Griekse artiest die een ander land vertegenwoordigde in de competitie. Ze behaalde de vierde plaats en het nummer werd een internationale hit, waarvan miljoenen exemplaren over de hele wereld werden verkocht en ook door andere artiesten werden gecoverd. Maar dat was nog maar het begin. In 1972 was ze opnieuw present op het Eurovisiesongfestival. Deze keer kwam Leandros als overwinnaar uit de bus en won ze de

eerste plaats voor de kleine Europese staat met het lied 'Après Toi' - te beluisteren op <https://youtu.be/52W1665y11Y>. Opnieuw werd het nummer een wereldwijde hit, waardoor de zangeres van de ene op de andere dag een internationale superster werd. Hier hoor je het lied in het Japans: <https://youtu.be/tiMjKoXo8wQ>.

Leandros, een fervent polyglot, nam het nummer op in zeven andere talen, waaronder Nederlands (2) en Japans, om alle uithoeken van de wereld te bereiken. Haar zeldzame vermogen om in andere talen te zingen en te klinken als een moedertaalspreker was een van haar grote voordelen. Hierdoor kwam ze in contact met publiek uit verschillende landen en creëerde ze een toegewijde internationale fanbase die vandaag de dag nog steeds loyaal is. Toen ze bijvoorbeeld 'Watashi no Sukina Chocolate' zong, wat Japans is voor 'De chocolade waarvan ik hou', samen met 'Yogiri No Naka De' (In de mistige nacht), werden de liedjes een groot succes in Japan in de late jaren 1960 en de vroege jaren 1970. Door in het Japans te zingen, deed Leandros iets wat niet veel andere westerse zangers hebben gedaan. Ze maakte een diepe band met de mensen in Japan dankzij haar

vermogen om vreemde talen te spreken als een moedertaal. Dit alleen al gaf haar carrière in het oostelijke land een boost.

De strategie van Leandros was om albums op te nemen die zich richtten op specifieke markten. Zo nam ze alleen al voor de Japanse markt 31 albums op, iets wat maar weinig artiesten ooit voor elkaar kregen. Over het algemeen waren haar platen succesvol bij hun release omdat haar fanbase groot en breed was. Het opnemen van albums in verschillende talen en muziekstijlen bleef haar publiek verbreden.

Het succes van Vicky Leandros zette zich voort in de jaren 1970 en 1980. In die jaren slaagde ze erin de Griekse muziek populair te maken. Hitsingles als 'When Bouzoukis Played' en 'Theo, wir fahr'n nach Lodz' stonden bovenaan de Europese hitlijsten, waardoor Griekse muziek naar meer oren werd gebracht in plaats van beperkt te blijven tot de grenzen van Griekenland en Cyprus. Leandros presenteerde zelfs haar eigen televisiespecials die in heel Europa werden uitgezonden, ook op de BBC in het Verenigd Koninkrijk.

In 1982 trouwde Leandros met de Griekse zakenman Ivan Zisiadis, met wie ze een zoon heeft, Leo. In 1986 trouwde ze voor de tweede keer met Enno Freiherr von Ruffin, met wie ze twee dochters kreeg, Milana en Sandra.

Ondanks het feit dat in de muziekwereld nieuwe trends komen en gaan, nieuwe gezichten verschijnen en mensen worden vergeten, bleef het opmerkelijke talent van Vicky onevenaarbaar voor mensen die haar sinds de jaren 1960 hadden gevolgd. Ze bleef muziek opnemen en regelmatig optreden. Ze werkte ook samen met andere bekende artiesten zoals Demis Roussos, waarbij ze unieke muzikalelementen mixte die iconisch werden. Haar albums en singles behaalden in veel landen gouden en platina certificeringen, wat aantoonde hoe geliefd ze op het hele continent bleef.

In de jaren 2000 werd Leandros actiever door haar eigen albums te produceren. In 2003 nam ze een nieuw album op, Tragoudi Alliotiko, met liedjes van Mikis Theodorakis, begeleid door het Kamerata Orchestra onder leiding van Theodorakis. Het album werd een succes in Duitsland, Centraal-Europa en Griekenland.

Vicky Leandros heeft muziekgeschiedenis geschreven: meer dan 55 miljoen verkochte platen en releases in 56 landen zijn slechts enkele van de hoogtepunten van haar indrukwekkende internationale carrière. Met haar onmiskenbare stem en brede muzikale bereik garant slaagt ze in een succesvolle evenwichtsoefening tussen chanson, pop, soul, pop en folklore. De uitzonderlijke artieste bracht haar publiek keer op keer in vervoering: met prachtige liedjes als 'Ich liebe das Leben', 'L'amour est bleu', 'Après toi', 'Ich hab' die Liebe geseh'n'. Met onvergetelijke chansons zoals 'Ne me quitte pas' en haar legendarische 'Theo, wir fahr'n nach Lodz' (3). Haar carrière op het podium begon in een zeer bewogen tijd, toen

muziekgenres snel veranderden en nieuwe sterren net zo plotseling verdwenen als ze kwamen. Haar eigen stijl, haar onmiskenbare stem en haar charismatische podiumprésence, die vandaag de dag nog steeds overtuigen, laten er geen twijfel over bestaan: Vicky Leandros is een icoon. Een door haar gezongen lied is al bij de eerste noot te herkennen.

Vicky Leandros heeft samengewerkt met 's werelds belangrijkste componisten, producers en dirigenten, blijft samenwerken met andere artiesten en is een van de meest populaire zangeressen in de internationale muziekbusiness. Ze wordt beschouwd als een van de zeldzame artistieke persoonlijkheden die zichzelf niet opnieuw hoeven uit te vinden. Kijkend naar haar carrière, die begon in de jaren zestig, wordt duidelijk dat ze trouw bleef aan zichzelf. Dit is des te verrassender als je kijkt naar de veranderingen die ze aanbracht op het gebied van repertoire en inhoud van de liedjes enerzijds, maar ook veranderingen in de muzikale omgeving waarop ze reageerde anderzijds. Ze blijkt nog steeds een heel goed gevoel voor haar eigen authenticiteit te hebben.

Op vrijdag 6 september 2024 trad ze op in het Odeon van Herodes Atticus in Athene ter afsluiting van haar internationale afscheidstournee die begin 2023 begon.

Vicky Leandros' finale van haar illustere carrière heeft een trieste wending genomen toen haar vader op 29 augustus 2024 met een eis op de proppen kwam. Haar 101-jarige vader, Leo Leandros (4), had een buitengerechtelijk document ingediend waarin stond dat ze de liedjes die hij voor haar schreef of eraan meewerkte, niet mag zingen tijdens het concert. Hij formuleerde dat de reden die hem tot deze beslissing bracht, het weglaten was van het noemen van zijn naam, die "zowel hem als componist en schepper, als zijn werken venedert en vermindert, waardoor zijn rechten en persoonlijkheid worden beledigd. Het doet me verdriet om weer zo'n belediging mee te maken." Hij beroept zich op de bepalingen van de wet ter bescherming van mijn persoonlijkheid en mijn werk, "omdat ik het te danken heb aan de loop van mijn leven, mijn carrière en aan mezelf, meer dan honderd jaar oud."

Dit was een zure noot aan het langverwachte evenement voor haar Griekse fans. Een onverwacht einde van een 60-jarige carrière die haar tot sterrendom verhief van Europa tot Japan. Haar afscheidstournee is getiteld 'Ich liebe das Leben' (Ik hou van het leven!) en omvat tientallen concerten in Duitsland en Luxemburg, waar ze het populairst is. Er werden heel wat extra concerten voorzien, ondermeer in Lübeck, Dusseldorf, Wenen en Salzburg. En de grote finale in het Tempodrom in Berlijn op 31 oktober 2024.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 werd ze verkozen tot gemeenteraadslid in de gemeente Piraeus met de partij van Panagiotis Fasoulas en werd ze benoemd tot loco-burgemeester van

Cultuur. Het jaar daarop nam ze deel aan de parlementsverkiezingen met PASOK in het kiesdistrict Piraeus maar werd niet gekozen. Ze ontving talrijke onderscheidingen en won diverse prijzen. In 2003 ontving ze twee prestigieuze prijzen van de Griekse regering voor haar promotie van de Griekse cultuur en muziek in het buitenland en een andere van de Grieks-

Orthodoxe Kerk voor haar werk voor de kinderen van Afrika. In 2015 ontving ze het Kruis van Verdienste van de Bondsrepubliek Duitsland (2015), de Goldene Stimmgabel (2000) en Commandeur in de Orde van Verdienste van het Groothertogdom Luxemburg (2011). Vicky Leandros woont in Berlijn, Hamburg en Griekenland. Haar website is te vinden op <https://www.vickyleandros.eu>

(1) Παπαθανασίου klinkt misschien bekend in de oren??? Klopt, het is de familienaam van Ευάγγελος Οδυσσεάς Παπαθανασίου, de wereldwijde erkende Vangelis, de Griekse muzikant en componist van elektronische, jazz- en orkestmuziek (Volos, 29 maart 1943 - Parijs 17 mei 2022).

(2) We vermelden 'Verloren zijn we niet' uit 1982 te horen op <https://youtu.be/bml2JHNaMlk> en 'Ver van het leven' uit 1984 te horen op <https://youtu.be/cm0XA2fxyc4>

(3) Lotz, Łódź of Lodsch, is de derde stad van Polen, 130 km ten zuidwesten van hoofdstad Warschau.

(4) Leo Leandros, Λεό Λέανδρος, is muzikant, componist, zanger, tekstschrijver en muziekproducent. Hij werd geboren op 23 augustus 1923 als Λέανδρος Παπαθανασίου, Leandros Papathanasiou (vader en dochter zijn beiden geboren op 23 augustus). In de jaren 1950 emigreerde hij naar Duitsland om een carrière als zanger en componist na te streven. Hij gebruikte de artiestennamen Leo Leandros en Mario Panas. Hij had enig succes, maar wijdde zich aan het promoten van zijn dochter, Vasiliki, die internationaal uitblonk als Vicky Leandros. Leo Leandros componeerde en produceerde voor vele andere artiesten zoals ondermeer Julio Iglesias, Demis Roussos, Nana Mouskouri. Zijn composities zijn zeer lyrisch waarbij hij de Griekse klank combineert met de Europese stijl. In 1983 stopte hij met componeren, maar keerde begin jaren 1990 terug naar de studio exclusief voor drie van Vicky's albums. Van zijn platen zijn wereldwijd meer dan 120 miljoen exemplaren verkocht.

Wenst u lid te worden?

Iedereen die Griekenland in zijn hart draagt, kan lid worden door storting van het lidgeld op bankrekening BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw, A. J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.

Lidgeld 2025:

- 14 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via e-mail** wensen te ontvangen
- 20 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via de post** wensen te ontvangen
- Steunende leden: 25 € / jaar - Ereleden: meer dan 25 € / jaar

Het lidmaatschap loopt van 1 januari tot 31 december
Het lidgeld telt voor alle personen van éénzelfde gezin en die onder één dak samenwonen

Gezocht

Sinds juli 2015 (Nea Paralias nummer 39) prijken op de covers van onze ledenbladen mooie foto's met als onderwerp uiteraard Griekenland. Deze foto's werden gemaakt door leden van Eleftheria Paralias. Heb je ook mooie foto's van ons geliefde Griekenland die je aan Eleftheria Paralias ter beschikking wil stellen voor publicatie als frontcover (voorpagina) of backcover (achterpagina) van Nea Paralias, aarzel dan niet om ze ons te bezorgen.

Dit is natuurlijk geen fotowedstrijd maar de foto moet toch aan zekere voorwaarden voldoen.

Welke foto's komen in aanmerking:

- geen persoonlijke familie- of vriendenkiekjes;
  - typisch Griekse onderwerpen;
  - zowel horizontale foto's (landschapschapsstand) als verticale foto's (portretstand);
  - analoge foto's van vroeger (liefst gedigitaliseerde negatieven, alsook gedigitaliseerde dia's (diapositieven)).
- Bezorg ons bij voorkeur de originele, onbewerkte bestanden, liefst in jpg-formaat met ongewijzigde exif-data. Vermeld waar de foto werd genomen. Misschien ook het verhaal achter de foto.

Je kan ons jouw foto('s) bezorgen bijvoorbeeld via <https://wettransfer.com> of met een Dropbox-link.

En doe een melding per e-mail aan johan@eleftheriaparalias.com.

Bestemmingen

De Griekse media belichten geregeld verborgen of minder bekende Griekse pareltjes die zeker een bezoekje waard zijn. Wij maakten een selectie, zochten het verder op en presenteren het in deze rubriek.

De emblematische **Tempel van Poseidon**, Ναός του Ποσειδώννα, in Sounion, Attica, opgericht rond het midden van de 5de eeuw vóór Christus, kreeg een nieuwe verlichtingsinstallatie. De tempel schittert nu als nooit tevoren. De eerste verlichting, die werd geïnstalleerd voorafgaand aan de Olympische Spelen van Athene in 2004, toonde tekenen van slijtage. De inhuldigingsceremonie van de nieuwe verlichting met inclusief een concert met vooraanstaande Griekse artiesten (Dimitris Bassis, Iro Saia en Zacharias Karounis), een meerkoppig koor, evenals een strijkers- en blazersorkest ERT Contemporary Music onder leiding van veelgeprezen componist Stavros Xarhakos, vond plaats op 16 september 2024. Het evenement was "een unieke combinatie van oud erfgoed en moderne kunst", aldus de ERT, en was live te volgen op ERT2 en ERTworld.

De nieuwe verlichting van de Sounion-tempel benadrukt op een unieke manier het archeologische en architecturale belang van het monument, waardoor het nieuwe dimensies krijgt, zei het Griekse ministerie van Cultuur en Sport in een aankondiging. De verlichtingsarmaturen zijn onzichtbaar voor dagbezoekers van de tempel. Het nieuwe verlichtingsproject is gesponsord door Metlen Energy & Metal en ondertekend door de Griekse, internationaal bekende, Emmy Award-winnende lichtontwerper Eleftheria Deko, die in 2020 ook de nieuwe verlichting van de Akropolis ontwierp.

De ceremonie, getiteld Ένα ταξίδι στο Φως - Μια Νύχτα Γεμάτη Φως και Πολιτισμό, Een reis naar het licht - Een nacht vol licht en cultuur, kan je bekijken op

<https://www.youtube.com/live/dmi-TbGEShM> of op <https://www.youtube.com/live/b08wa2eTJBY> (met Engelstalige vertaling). Ga nu in jou zetel zitten en stream deze show naar jou tv. En geniet van het spektakel, de muziek en de belichte tempel !!!

Bali ligt veel dichterbij dan je denkt. We hebben het hier niet over een Indonesisch eiland tevens provincie ten oosten van Java en ten westen van Lombok. Neen, Bali ligt op Kreta. Bali, Μπαλί (Μπαλί Ρεθύμνης), is een kustplaats op ongeveer 32 kilometer ten oosten van Rethymnon, 50 kilometer ten westen van Heraklion. Het is gebouwd op een verhoogd klein schiereiland, dus het kijkt uit over de baai en de zee.

De Venetianen noemden het Atali, naar de oude naam die Astali was. Het Atali-klooster dat de middeleeuwse naam van de plaats heeft behouden, ligt in de buurt. In het verleden was het een vissersdorp, terwijl het tegenwoordig een belangrijk vakantieoord is met hotels en appartemen-

ten. Bali heeft een haven, leuke visrestaurants en een strandje. Maak kennis met Bali op <https://youtu.be/l6a48z6vao0>

Het strand van **Platis Gialos** op het Griekse eiland Mykonos behoort tot de duurste ter wereld. Dat schreef het magazine TravelMag: Platis Gialos Beach is het 17de duurste om te bezoeken, met de goedkoopste tweepersoonskameraccommodatie in een hotel in de buurt die gemiddeld 299 dollar per nacht kost.

Mykonos is echter ook geschikt voor mensen met een beperkt budget. Het is zelfs mogelijk om van het eiland te genieten met een budget van slechts 60 euro per dag met een doordachte planning. Men moet bijvoorbeeld het toeristische hoogseizoen in augustus vermijden en in plaats daarvan kiezen voor een bezoek in mei, juni, september en zelfs oktober.

Veria is een charmant stadje in het noorden van Griekenland, aan de voet van de berg Vermion. In het oude Macedonische tijdperk was het de op één na belangrijkste stad, na Aigai, het huidige Vergina. Het was ook de derde belangrijkste stad van het Byzantijnse Rijk van de 11de tot de 14de eeuw, direct na Constantinopel en Thessaloniki. Veria staat ook wel bekend als 'Klein Jeruzalem' vanwege de hoeveelheid Byzantijnse en post-Byzantijnse kerken in het gebied. Alleen al in het centrum van de stad zijn er meer dan achtenveertig.

In 1977 werden door opgravingen schatten van onschatbaar archeologisch en historisch belang gevonden, waarvan sommige de grootste ontdekkingen van de 20ste eeuw in Griekenland waren. Daarom heeft UNESCO het grondgebied van de oude Macedonische koningen in 1996 uitgeroepen tot werelderfgoed. Het is mogelijk om deze ontdekkingen, evenals muurschilderingen, te zien in het prachtige ondergrondse gebouw dat nu het Royal Tombs Museum is. Tot de belangrijkste tentoonstellingen behoren het graf van Filips II en zijn gouden urn.

De stad Veria heeft zestien kleine buurten die bekend staan als wijken of machalades. In de Ottomaanse periode concentreerden de winkels zich op de bazaar, of de Byzantijnse markt. Van de overgebleven buurten zijn de meest bekende die nog over zijn de Joodse en de christelijke wijken.

De Joodse wijk ligt naast de rivier de Tripotamos; de schitterende herenhuizen en geplaveide straten geven het gebied een aristocratisch tintje. De synagoge is de oudste Joodse tempel in Noord-Griekenland en heeft indrukwekkende interieurdecoraties.

Een andere pittoreske wijk is Kyriotissa met zijn kenmerkende Barbouta-architectuur. Kyriotissa, een wijk die zich ontwikkelde langs de rivier de Tripotamos, is een doolhof van steegjes en tuinen, herenhuizen en hoge gebouwen. Veel van deze zijn opgeknapt en hebben een nieuw leven gekregen.

Belangrijke vondsten van de archeologische vindplaatsen van Veria zijn te bezichtigen in het Archeologisch Museum; artefacten behoren tot een periode die zich uitstrekt van het late stenen tijdperk tot de hellenistische periode. Een van de meest interessante tentoonstellingen van het museum zijn de ontdekkingen van de opgravingen van Nea Nikomedia, geïdentificeerd als de oudste nederzetting in het neolithicum van Europa. In een herbestemd industrieel gebouw is het Byzantijns Museum gevestigd, waar de tentoonstellingen thematisch zijn verdeeld over elk van de verdiepingen.

In Veria is het ook mogelijk om andere musea van niet minder belang te bezoeken, zoals het Polycentrisch Museum van Aigai, het Vlachogianneio Museum (ook bekend als het Macedonisch Strijdmuseum), het Folklore Museum van de Vlachen en het Christos Tsolakis Museum of Education.

De oude kathedraal, gebouwd tussen 1070 en 1080, is een van de grootste kerken uit de Midden-Byzantijnse periode. De kerk heeft fresco's die dateren uit de 12de, 13de en 14de eeuw.

Zie https://youtu.be/EAHh_yjSm4 en <https://youtu.be/1kE8prIW4qU>

Een aflevering van Happy Traveller op SKAïtv was deels gewijd aan Veria: Στο Δήμο Πέλλας και στη Βέροια en kan je integraal bekijken op

<https://youtu.be/zNzEu80cd5g>

Terloops ook nog even vermelden dat vorige maand het 10de seizoen van Happy Traveller van start is gegaan. Bekijk de trailer van het seizoen 2024-2025 op <https://youtu.be/1TY9vAZI9yw>

🌿 Twee magische bestemmingen zonder auto's.

- **Loutro** is een klein Kretenzisch pittoresk badplaatsje aan de zuidkust van Chania, ten westen van Sfakia en ten oosten van Agia Roumeli. De bestemming is onbereikbaar met de auto, simpelweg omdat er geen wegen naartoe zijn. Het is een klein dorp met enkele tientallen inwoners die voornamelijk van het toerisme leven. Het is alleen per boot bereikbaar: de veerboot van Agia Roumeli naar Chora Sfakion stopt er.

- **Chrysi**, Χρυσή Λασιθίου, is een van de 81 (onbewoonde) eilanden van Kreta en ligt 8 zeemijl ten zuiden van Ierapetra. De laatste eeuwen is Chrysi vrijwel onbewoond, terwijl er lang geleden kleine nederzettingen waren. De weinige mensen die er tijdens het toeristisch seizoen leven, noemen het Γαϊδουρονήσι (Γαϊδουρονήσι Λασιθίου), Ezelseiland. Het is een paradijs op aarde waar je stranden kunt vinden met goudkleurig zand, waaraan het zijn moderne naam dankt, kristalhelder water, cederbomen, ...! Op het eiland met een oppervlakte van 4,743 km² ligt het

grootste natuurlijk gevormde jeneverbesbos (wetenschappelijke naam *Juniperus macrocarpa*). De meeste ceders zijn 200 jaar oud en bereiken een hoogte van 7 meter - sommige zijn tot 300 jaar oud en 10 meter hoog. Het eiland Chrysi wordt door het Europese programma Natura 2000 beschermd als een 'gebied van intense natuurlijke schoonheid' en is ook aangewezen als natuurreservaat.

Om Chrysi te bereiken, kunnen bezoekers gedurende zes maanden per jaar - van half mei tot eind oktober - aan boord gaan van een van de boten die de reis vanuit Ierapetra of Makri Gialos maken. De enige manier om het eiland te bezoeken is te voet. Verken het eilandje op <https://youtu.be/wcg4UXs9miQ>

🌿 Het **fort van Ierapetra**, Κάστρο της Ιεράπετρας, ook bekend als Κάστρο Kalés, Κάστρο Καλές, is het fort dat de haven van Ierapetra domineert. Het fort werd gebouwd tijdens de Venetiaanse periode van het eiland, met name aan het begin van de 13de eeuw. Volgens sommigen werd het gebouwd door de Genuanen die het later aan de Venetianen verkochten. In 1508 werd het fort zwaar beschadigd door een aardbeving. In 1626 werd het versterkt en toen het in 1647, net als de rest van de regio Ierapetra, onder Ottomaanse heerschappij kwam, werd het verder gerestaureerd en verder versterkt, inclusief de stadsmuren zelf. De naam van het fort Kalés komt van het Turkse woord 'kale' (of koule), wat kasteel, fort, burcht of toren betekent. Het gebouw, dat een garnizoen van 300 mensen huisvestte, werd aanzienlijk beschadigd door de aardbeving van 6 december 1794. In Ierapetra kan je het Archeologisch Museum bezoeken. De archeologische collectie van Ierapetra is gehuisvest in het gebouw van een Ottomaanse school die in 1899 werd gebouwd. De tentoonstellingen bestrijken een uitgebreide periode van de bronstijd tot de 4de eeuw na Christus en vondsten zijn afkomstig uit het oude Hierapytna, 'Ιεράπυτνα of ook 'Ιερά Πύτνα, een stad op de plaats van het moderne Ierapetra, en de omgeving. In de oudheid heette de stad Kyrva, later omgedoopt tot Pytna en uiteindelijk Hierapytna, wat 'heilige heuvel' betekent.

Meer info op <https://www.ierapetra.gr> en <https://archaeologicalmuseums.gr>

🌿 Nog meer inspiratie nodig voor uw volgende reizen naar Griekenland?

- Grigoris Arnaoutoglou ging op 27 september in première op ANT1 met zijn **Roadshow** en bracht ons naar Kreta met onder andere Bali (zie bladzijde 17) en Lefkogia. De succesvolle presentator vult na vele jaren zijn rugzak, stapt in zijn busje en begint met een nieuwe visie opnieuw aan zijn prachtige reizen doorheen Griekenland, klaar voor nieuwe plezierige avonturen. Elke vrijdag om 21.00 uur (Belgische tijd), zal The Roadshow met Grigoris Arnaoutoglou ons naar favoriete, bekende en onbekende plaatsen brengen. Dorpen, bergen en zeeën met een unieke schoonheid en geschiedenis.

Hij ontmoet filosofen en kunstenaars. Grigoris nodigt ons uit om met hem een wereld vol verrassingen en humoristische momenten te verkennen en te beleven, om bijzondere persoonlijkheden te ontmoeten en om verhalen op te dissen. Dionysis Kyriotis is zijn reisgenoot in de nieuwe avonturen van Grigoris. Bestemmingen die we met hen zullen bezoeken, zijn Kreta, Corfu, Ioannina, Alexandroupolis, Florina, Kozani, Paros, Naxos, Santorini, Mytilene, Rhodos, Thassos, Samothrake, Kavala, Evia, Kalamata en nog veel meer. Wil je de authenticiteit van Griekenland gecombineerd met het talent van Grigoris Arnaoutoglou om de meest indrukwekkende mooie plekken en de beste verhalen te vinden, stem dan af op ANT1. De zender ANT1 kan je live bekijken aan de hand van de app GreekTV of met de stream vermeld onder (1). Voorbije uitzendingen kan je hier herbekijken:

<https://www.antenna.gr/theroadshow/videos>

- Je kan iedere dag afstemmen op het televisiekanaal **Destination Greece tv** van Aegean Digital

Media uit Rhodos. Ervaar Griekenland in real-time of wanneer het u uitkomt met het streaming-platform. Ontdek de schoonheid en cultuur van populaire Griekse bestemmingen via live-uitzendingen of kies uit de bibliotheek met on-demand content. Dompel jezelf onder in de bezienswaardigheden en geluiden van Griekenland, gewoon vanuit het comfort van je eigen zetel en tv-scherm. Het bekijken van de video's is als staren door een magisch portaal naar het hart van Griekenland, waar elk frame een verhaal van schoonheid, cultuur en avontuur schildert. Laat deze beelden je reislust aanwakkeren en je ziel beroeren, want achter het scherm ligt een land dat wacht om je met open armen te omarmen !!! Terwijl je jezelf onderdompelt in deze boeiende momenten, onthoud dan dat je eigen reis naar Griekenland niet alleen een droom is. Het is een lot dat wacht om vervuld te worden ! Stream: zie (2).

Website op <https://destinationgreece.tv>

(1) Livestream ANT1: <https://mcdn.antennaplus.gr/live/media0/Ant1/HLS/Ant1.m3u8>

(2) Livestream Destination Greece tv : https://2-fss-1.streamhoster.com/pl_148/203374-5434856-1/playlist.m3u8

Mijmeringen - Morgen vertrek ik...

In september nam Greet deel aan de Eleftheria Paralias-groepsreis naar Athene en Attika. Nog vóór het vertrek op 16 september schreef ze enkele reflecties. Je kan ze hier lezen.

Zit je nu aan jouw pc of heb je een tablet in de hand, klik dan op volgende link - dan zie je meteen dezelfde tekst maar met de foto's (klik op de foto's om ze op volledig scherm te zien):

<https://sway.cloud.microsoft/Jolp8ru01ZnoOii5> en klik na lezing op de terugknop van de browser.

Heb je een geprinte versie in de hand, lees dan hier verder.

Griekenland was voor mij liefde op het eerste gezicht. Toen ik als zeventienjarige met de school voor de eerste keer dit boeiend land had bezocht, had ik niet door welke impact dit land op mij had gemaakt. Bij thuiskomst was het mijn omgeving die het opmerkte. Ik was een beetje 'onverschillig' vertrokken zonder zelfs het infoboekje te lezen. Had ik al niet genoeg te lezen en leren voor school? Maar bij thuiskomst bleken mijn foto's toch anders dan die van mijn klasgenoten, alsof ik een andere reis had gemaakt. Als stil meisje had ik ineens mijn mond vol met verhalen. Ik was getroffen door het natuurschoon, door de muziek en de dansen, door de heerlijke keuken (Mijn vriendinnen hadden al snel door dat ik alles smakelijk verorberde waarvoor de anderen hun neus ophaalden), de vriendelijkheid van de mensen en de zuiderse sfeer. Mijn klasgenoten en leerkrachten leerden een andere Greet kennen.

Voor de stad Athene werd het mettertijd toch een haat-liefde verhouding. Na enkele korte bezoekjes aan de stad, waarbij altijd alles goed was verlopen, ging het toch ineens mis. Op weg van de luchthaven naar de haven van Piraeus, werden we net voor het uitstappen van de metro aan Monastiraki bestolen door zigeuners. Daar stonden we dan, aan het begin van onze vakantie, met

twee kinderen van 9 en 10 jaar, zonder geld of bankkaart en zonder identiteitskaarten. Geen geld voor eten, geen geld om ergens te kunnen slapen en niet de nodige papieren om terug naar huis te keren. Maar die dag leerden we ook het échte Griekenland kennen. Ondanks de miserie en de armoede die de stad moest dragen (middenin de Griekse schulden crisis), waren de mensen zo warm en gastvrij om ons te helpen. Ik deelde mijn laatste sandwich met een zieltoegend vrouwtje op de trappen van de kerk van Piraeus, maar de Grieken daarentegen gaven ons een hotelkamer om te slapen en stopten ons geld toe om in een restaurant te gaan eten.

Ondanks die unieke beleving van gastvrijheid, bleef de negatieve ervaring toch wat hangen en Athene bleef voor mij een drukke stad waar je ondergedompeld wordt in de anonimiteit, waar je steeds op je hoede moet zijn en bijgevolg stond het niet echt meer op mijn verlanglijstje. Maar de Grieken zelf bleef ik een warm hart toedragen. Het waren immers niet de Grieken die ons hadden bestolen; wel integendeel!

Jaren verstreken en de keren dat we toch in Athene verzeilden op weg naar de eilanden, of op de terugweg naar de luchthaven, leerden we aangename hoekjes van Athene en toffe authentieke

tavernes kennen. Niet dat dat zo voor de hand liggend is, je moet wat werken om het te vinden. Want volg je de toeristenstroom, dan zit je gegarandeerd op een verkeerd spoor. Maar zo kreeg Athene stilaan weer een plaatsje in mijn hart. Niet dat het de rustige, kleine eilanden kan overtreffen - verre van - maar voor enkele dagen kan ik een bezoekje aan deze stad wel al best smaken.

Athene is een stad met een glorieus verleden en een uitdagend heden, een stad met een ontzettend rijke geschiedenis maar anderzijds ook een heel moderne stad. Het hedendaagse Athene draagt de sporen van zijn Helleense, Romeinse, Byzantijnse en Ottomaanse verleden, maar is ook gekruid met Oosterse invloeden, een vleugje west en de onvermijdelijke impact van de andere Balkanlanden. Het is opvallend hoe in Athene de restanten van het verleden hand in hand gaan met de hedendaagse persoonlijkheid van de stad. Laat ons daarvoor bijvoorbeeld denken aan het ultramoderne Acropolismuseum, hoe daar door de glazen gevels een visuele verbinding is met de oude Akropolis en de historische heuvels en hoe glazen vloeren de onderliggende opgravingen integraal opnemen in het museum. De indrukwekkende overblijfselen van de klassieke oudheid staan in het museum tentoongesteld in harmonie met de moderne architectuur, als samenspel van heden en verleden. Ik zie het als een bewijs dat architectuur het hoogtepunt is en blijft van de menselijke creativiteit.

In januari werd ik uitgenodigd voor de uitleg over de reis die ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ (onder leiding

van André en Gaby) zou organiseren naar Athene en Attiki. Ik was wel geïnteresseerd in de uitleg, maar had vooraf al besloten om niet mee te gaan. Maar de uitleg die ik van Gaby te horen kreeg, deed de goesting danig komen....

Aangezien ik altijd zelf mijn reizen organiseer en daarbij vaak andere reizigers meeneem, kreeg ik toch de waarschuwing van mijn directe omgeving dat deze reis me zou kunnen teleurstellen. Nu heb ik immers niet de teugels in handen. Maar toen ik vrijblijvend enkele suggesties formuleerde aan André en Gaby, werd er naar mij geluisterd en werd dit zelfs opgenomen in de reis. Het is dus helemaal niet zo dat wij de marionetten zijn en Gaby en André aan de touwtjes trekken.

In augustus kwam de ganse groep nog eens samen. We kregen er al meer details van de reis. Maar we leerden elkaar ook beter kennen en maakten veel plezier en dat voelde heel goed. Ik heb de indruk dat de 15 groepsleden één hechte groep gaan vormen, allemaal met een positieve ingesteldheid en betrokkenheid naar de andere reizigers. Wat een aangename groepsdynamiek! Vanaf morgen kan ik dus weer gaan luisteren naar de tijdloze verhalen van onvergankelijke schoonheid, mag ik gaan wandelen door de geschiedenis en de charmes van de verschillende wijken gaan ontdekken. Daarenboven nog die dagelijkse ontmoetingen met de voortreffelijke mediterrane keuken met de typisch Griekse smaken. Oh, met veel plezier laat ik het allemaal op mij afkomen!

Greet

In Nea Paralias 77 (januari 2025) lees je het verhaal van een mooie, gekoesterde reis.

Op tv

Aan het reeds ruime aanbod Griekse tv-kanalen zijn er sinds het begin van de zomer 2024 nog enkele kanalen in FHD toegevoegd:

- **STARx** of ook aangeduid als **STAR international**. Op het kanaal STARhd zijn er een groot aantal programma's die niet buiten Griekenland mogen bekeken worden (auteursrechten). Met STARx hoopt men Grieken in de diaspora en andere belangstellenden te bereiken met een aangepaste waaier programma's (te vergelijken met ERTworld); https://livestar.siliconweb.com/starvod/star_int/star_int.m3u8
- **ANT1 just music** brengt 24 uur op 24 enkel Griekse muziek (te vergelijken met ERTmusic); http://d2kbpjapb53obz.cloudfront.net/just_aws/abr/playlist.m3u8
- **ANT1 drama** op https://d2e65zbw2lm5c4.cloudfront.net/drama_aws/abr/playlist.m3u8
- **ANT1 comedy** op http://d2e65zbw2lm5c4.cloudfront.net/comedy_aws/abr/playlist.m3u8

Scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet om een kopie van onderhavige Nea Paralias 76 op dat toestel te downloaden en daarop te lezen.

Ook gemakkelijk om te delen met uw vrienden en familie.

Of typ <https://bit.ly/3BcbBaJ> in de adresbalk van uw internetbrowser om deze Nea Paralias 76 te downloaden en meteen op te slaan op uw computer, tablet of smartphone.

Nieuwsjes en wetenswaardigheden

◆ Prins Michaël van Griekenland en Denemarken is op 28 juli 2024 overleden. De prins, die schrijver en historicus was, werd 85. Prins Michaël was het laatste overlevende kleinkind van de in 1913 vermoorde koning George I van Griekenland. De prins groeide op in Marokko en Spanje en studeerde later in Frankrijk. Hij keerde later terug naar Griekenland en was zo het enige lid van de koninklijke familie dat in het thuisland bleef nadat koning Constantijn II, de laatste Griekse vorst, in 1967 werd verbannen na verzet van het vorstenhuis tegen een militaire staatsgreep. Prins Michaël publiceerde in zijn leven verschillende historische romans en biografieën. Hij schreef onder meer over het oude Griekenland en het Ottomaanse rijk. Bron: Het Laatste Nieuws.

◆ Edward Savat uit Dudzele (nabij Brugge) ken je waarschijnlijk niet? In Athene kennen ze hem nochtans wel !!! Hij is een brandweerman in hart en nieren, en daar is geen twijfel over mogelijk. De veertiger is al 20 jaren aan de slag in België en sinds 5 jaar ook in het buitenland. Toen hij hoorde hoeveel nood er is aan vrijwillige brandweermannen in Griekenland, besloot hij meteen om 2 of 3 keer per jaar daar te gaan helpen tijdens zijn verlof in België. Hij gaat vaak voor de gezinsvakantie naar Griekenland, zoveel mogelijk in het seizoen van de bosbranden. Terwijl hij met de Σύλλογος Εθελοντών Αφιδών Δασοπροστασίας (SEAD, Vereniging van Vrijwilligers van de Bosbescherming van Afidna) branden helpt bestrijden, gaan zijn vrouw en kinderen naar een ander Grieks oord voor hun vakantie. Bron: Het Nieuwsblad. Website van SEAD op <https://www.sead-afidnai.gr>. Zie ook <https://www.facebook.com/edward.savat/> en <https://youtu.be/0eF5t9V9bGI>

◆ Het is geweten dat een aantal van de Griekse bosbranden opzettelijk worden aangestoken door (soms gestoorde) lokale bewoners, maar volgend geval tart toch alle verbeeldingen. Zo was er op 24 en 25 augustus een 44-jarige Griekse vrouw die 2 bosbranden stichtte in het gebied van Kerasitsa, in de gemeente Tripoli in Arcadië (in het centrale deel van de Peloponnesos) omdat ze het leuk vond om naar de brandweertenten te kijken, mannen in uniform wilde ontmoeten en om met hen te flirten. Ze werd daags nadien gearresteerd nadat het opviel dat ze de 2 branden van nabij volgde. Nauwelijks 3 dagen later werd ze berecht: ze kreeg een gevangenisstraf van 36 maanden plus een boete van 1.000 euro opgelegd.

◆ Στερεύει ο Μόρνος. De ruïnes van het Griekse dorp Kallio, dat tientallen jaren onder water heeft gelegen, kwamen eind augustus weer tevoorschijn.

Het stuwmeer van Mornos, dat Athene van water voorziet, is door recordtemperaturen gedeeltelijk opgedroogd. Het niveau van het stuwmeer was met ongeveer 40 meter gedaald. Het is de tweede keer dat het dorp zichtbaar wordt. De eerste keer dateert van begin jaren 1990.

Kallio ligt ongeveer 200 kilometer ten westen van Athene. De kerk, de school en ongeveer tachtig huizen werden destijds opgeofferd en onder water gezet om Athene van voldoende water te kunnen voorzien.

De Mornos, Μόρνος, is een 70 kilometer lange rivier waarvan de bron in de buurt van het dorp Mavrolithari, Phocis, ligt. De rivier stroomt naar het zuiden en mondt uit in het stuwmeer van Mornos bij het dorp Lefkaditi. De dam werd voltooid in 1979. De Mornos mondt uit in de Golf van Korinthe, ongeveer 3 km ten zuidoosten van Nafpaktos. Zie https://youtu.be/drB_gOiaDNc en <https://youtu.be/obC7Tgwhj2g>. Ook de ruïnes van het dorp Kato Kalentini kwamen midden september weer tevoorschijn uit het terugtrekkende water van het Pournari-meer in de buurt van de stad Arta in het noordwesten van Griekenland. Elders in het land hebben gemeenten deze zomer door het secretariaat-generaal van de civiele bescherming de noodtoestand uitgeroepen vanwege de verslechterende droogte. Hiertoe behoren ondermeer gemeenten op Kreta, Serifos, Sifnos, Leros, Poros en Spetses. Bovendien is ook de gemeente Sami op Kefalonia getroffen, evenals gebieden in Korinthe, Alexandroupolis en Xanthi.

◆ De Olympische Spelen kent iedereen, maar hebt u ook weet van de Pythische Spelen, de 'τα Πύθια'? Het waren feestelijke evenementen van het oude Griekenland die werden gehouden in Delphi ter ere van de god Apollo Pythios. Deze Helleense Spelen waren het belangrijkste evenement na de Olympische Spelen. Ze omvatten muzikale en atletiekwedstrijden. Ze gingen om de 4 jaar door in respectievelijk het theater en het stadion van Delphi.

◆ Het Esphigmenou-klooster (1), Ιερά Μονή Εσφιγμένου, op de berg Athos met zijn 118 monniken, is voor de derde keer in minder dan 20 jaar in confrontatie gegaan met de autoriteiten en de oecumenische patriarch Bartholomeus. De Griekse autoriteiten proberen de monniken al jaren uit te zetten nadat rechtbanken oordeelden dat ze het terrein van het klooster illegaal bezetten. In 2006 en 2013 waren er soortgelijke taferelen toen de politie probeerde de monniken te verwijderen. Esphigmenou staat op de achttiende plaats in de hiërarchie van de Athonitische kloosters en is sinds het begin van de jaren 1970 verwickeld in juridische en kerkelijke geschillen. Het wordt beschouwd als

een van de meest conservatieve kloosters op de berg Athos. Honderden politieagenten met zware voertuigen waren op 22 juli paraat voor een inval. Het klooster heeft een hard standpunt ingenomen tegenover het patriarchaat in Constantinopel, dat alle contact heeft verbroken. De meerderheid van de monniken is het onder andere niet eens met de ontmoetingen met vertegenwoordigers van de rooms-katholieke kerk en de mogelijkheid dat de Heilige Berg opengaat voor vrouwelijke bezoekers. In 2002 werd de oude broederschap illegaal verklaard (officieel schismatiek verklaard) en werden de monniken gekarakteriseerd als 'krakers' die het bevel kregen het klooster te verlaten, en ze werden uitgesloten van staats- en Europese fondsen. Een nieuwe en wettige broederschap van Esphigmenou werd in 2005 opgericht in Karyes, de hoofdstad van de Athosberg, die officieel als legitiem wordt erkend.

Aanhangers van de oude broederschap en gelovigen, die vanuit het hele land in de nabijgelegen stad Ouranoupoli aankwamen, schreeuwden "Orthodoxie of Dood" en uitten hun verzet tegen elk politie-ingrijpen in het klooster van Esphigmenou.

Ouderling Methodios, een van de veroordeelden voor de incidenten in 2013, verklaarde " ... klaar te staan om het klooster tot de dood te verdedigen. Dit is ons spirituele thuisland. Dit is waar we geestelijk geboren zijn en dit is waar we zullen sterven."

Website van het klooster op

<https://www.esphigmenou.gr> en van het Oecumenisch Patriarchaat van Constantinopel, Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως op <https://ec-patr.org>

◆ De Griekse regering wil alle bouwvergunningen in de caldera-zone van Santorini opschorten. Deze stap is bedoeld om de groeiende bezorgdheid over milieukwesties aan te pakken, samen met claims over overtoerisme in Santorini. Het wetsontwerp van het Griekse ministerie van Milieu en Energie heeft tot doel een halt toe te roepen aan de snelle ontwikkeling van infrastructuur op Santorini, die het traditionele karakter van het eiland zou kunnen veranderen. De opschorting is van toepassing op alle nieuwbouw en omvat zwembaden en uitbreidingen van gebouwen in het calderagebied. Dit is een regio die wereldwijd bekend staat om zijn adembenemende uitzichten en zijn geologische betekenis. De beslissing komt te midden van toenemende druk van lokale autoriteiten en voorstanders van het milieu om de natuurlijke schoonheid van Santorini te behouden zonder het karakter ervan verder te veranderen ten gunste van de toeristische ontwikkeling. Santorini, dat slechts 76 vierkante kilometer beslaat, kan slechts een bepaalde hoeveelheid bouwinfrastructuur ondersteunen.

◆ Griekenland introduceerde online scholen voor studenten op bepaalde afgelegen eilanden, zodat ze niet gedwongen worden te verhuizen om

hun opleiding voort te zetten. Deze innovatieve aanpak begon in september 2024 op het kleine eiland Gavdos en zal in september 2025 worden uitgebreid naar het eiland Arkoi. Arkoi behoort tot de Dodekanesos-archipel en ligt dicht bij de Turkse westkust.

Het klinkt misschien eenvoudig in deze tijd, maar dat is het niet. Veel Griekse kinderen en adolescenten hebben in het verleden samen met hun families moeten verhuizen toen het tijd was om naar de middelbare school te gaan. Dit jaar zullen ze voor het eerst in hun geboorteplaats kunnen verblijven, aangezien het initiatief 'Αυτόνομες αίθουσες διδασκαλίας', wat zich vertaalt als 'Autonome klaslokalen', van start gaat op het eiland Gavdos, ten zuiden van Kreta. Het nieuwe systeem kan worden gebruikt in elk afgelegen gebied van het land, bergachtig of op een eiland, afhankelijk van de behoeften van elk gebied. Twee voorbeelden hiervan zijn de eilanden Gavdos en Arkoi. Gavdos heeft minder dan 150 permanente bewoners en Arkoi wordt permanent bewoond door ongeveer 40 mensen. Alleen al het feit dat deze twee eilanden zo'n kleine bevolking hebben, maakt de werking van scholen tot een enorme taak.

Sinds 11 september, traditioneel de dag dat Griekse studenten na hun zomervakantie weer naar school gaan, profiteert het eiland Gavdos van het nieuwe systeem. In totaal zullen er permanent drie leraren secundair onderwijs op het eiland gevestigd zijn om de leerlingen face-to-face lessen te geven over de kernvakken. De overige vakken op het curriculum zullen worden behandeld door specifieke vakdocenten die elders in het land zijn gevestigd en die belast zijn met het aanbieden van online lessen aan de studenten van Gavdos.

◆ Op het kleine geïsoleerde eiland Arki, dicht bij de Turkse kust, wonen ongeveer 40 inwoners en er is slechts één basisschooljongen, Christos, 12 jaar. In juni beëindigde hij de lagere school en grijpt nu de kans om zijn opleiding voort te zetten op een naburig eiland. Op de cultuurzender ARTE.tv kon je in september de reportage 'The island with only one school kid' zien. (Her)bekijk het verhaal op <https://www.arte.tv/en/videos/104216-000-A/arte-reportage>

◆ Het verdriet van de natie... Op de derde verjaardag van de dood van Mikis Theodorakis stonden velen stil bij het laatste concert van het muziekicoon in het Panatheense Stadion in Athene in 2017. Als eerbetoon aan de legendarische componist, die op 2 september 2021 overleed, speelden een koor van om en bij de duizend leden - het grootste koor dat ooit in Griekenland is bijeengekomen - en een volledig orkest onder leiding van Panagis Barbatis enkele van Theodorakis' bekendste en meest geliefde liederen. Meer dan vijftigduizend bewonderende toeschouwers vulden het stadion om de composities van Theodorakis te horen uitvoeren

in het Panatheense Stadion, de locatie van de eerste moderne Olympische Spelen.

◆ De vlammen van Mati branden nog steeds fel in het collectieve geheugen van Griekenland. Zes jaar zijn verstreken sinds de verwoestende branden van 23 juli 2018, die levens stalen en gruwelijke beelden in de harten van de natie etsten. 104 mensen kwamen om en ongeveer 250 gewond. 2.500 huizen werden vernield of beschadigd. Het jongste slachtoffer was 6 maanden en de oudste was 93 jaar oud. De vlammen verwoestten een van de mooiste en meest groene kustplaatsen in Attica in minder dan twaalf uur.

Herdenkingsevenementen voor de zesde verjaardag van de tragedie vonden plaats in Neos Voutzas en op de Argyra Akti, tussen de gemeenten Marathonas en Rafina-Pikermiou, waar veel slachtoffers vastzaten terwijl ze probeerden te ontsnappen aan de vlammen. De tragedie was 's werelds op één na dodelijkste bosbrand deze eeuw, na de bosbranden van 2009 in Australië, waarbij 173 mensen om het leven kwamen. Het wordt ook beschouwd als de zesde dodelijkste in de afgelopen 100 jaar.

Velen geloven dat de meeste verloren levens gered hadden kunnen worden als de autoriteiten efficiënt en bekwaam hadden gehandeld. Zo maakte het verdriet al snel plaats voor woede. Woede jegens de politie en brandweer die traag reageerden en evacueerden. Woede jegens de politieke autoriteiten die 's avonds laat naar het operatiecentrum gingen en deden alsof er geen slachtoffers waren. Maar er was nog meer woede toen de overheid de schuld schoof op de huizen die zonder vergunning waren gebouwd, waardoor de vluchtroutes werden geblokkeerd. Twintig verdachten in de zaak over de dodelijke brand in 2018 in Mati zullen opnieuw terechtstaan, alsof ze nooit zijn vrijgesproken of veroordeeld, na een beslissing van het Openbaar Ministerie van Athene in mei 2024. Na een beoordeling door de aanklager van beroep, Spyridon Papas, werd het controversiële vonnis eind april, waarbij slechts vijf van de 20 beklagden werden veroordeeld als onjuist beschouwd en daarom werd beroep aange tekend tegen alle beslissingen.

◆ Wist je dat de aardbeving van 9 juli 1956 die Amorgos en Santorini trof, ook gekend als de Σεισμός της Αμοργού, de grootste was die ooit in Europa in de 20ste eeuw is gezien en tot op heden niet geëvenaard? De aardbeving had een kracht van 7,7 op de schaal van Richter en een maximale intensiteit van IX (negen) op de Mercalli-intensiteitsschaal (2). Het werd gevolgd door een tsunami van ruim 25 meter hoog. Minstens 53 mensen werden gedood en meer dan 100 raakten gewond. 35 procent van de huizen stortte in en 45 procent liep grote of kleine schade op. Bijna alle openbare gebouwen werden volledig verwoest. De verwoesting leidde

tot een enorme interne migratie van de bevolking van Santorini, voornamelijk naar Athene. Naast Santorini werden ook de eilanden Amorgos (het epicentrum van de aardbeving), Anafi, Astypalea, Ios, Paros, Naxos, Kalymnos, Leros, Patmos en Lipsi zwaar beschadigd. In totaal werden 529 huizen verwoest, 1.482 zwaar beschadigd en 1.750 licht beschadigd.

◆ De eerste en enige helikopterluchtvaartmaatschappij van Griekenland, werd eind juni 2024 gelanceerd en biedt klanten de mogelijkheid om tussen 11 eilandbestemmingen in het hele land te reizen. De onderneming is begonnen met het aanbieden van dagelijkse vluchten naar 11 afgelegen bestemmingen op de Egeïsche eilanden. Met vaste routes en geplande vertrektijden kunnen de helikopters elk eiland in minder dan 45 minuten bereiken, waardoor de reistijd voor klanten aanzienlijk wordt verkort.

Het bedrijf is opgericht nadat een van de oprichters bijna de bruiloft van een vriend had gemist. Haasten van Athene naar de bruiloft van een goede vriend op Patmos was meer dan alleen een race tegen de klok en reiscomplexiteit voor de oprichter. Het leidde tot een openbaring. Het snelle gemak van helikopterreizen is nu een optie voor iedereen.

Het bedrijf is opgericht door de Griekse ondernemers en reisliefebbers Dimitris Memos, Costas Gerardos en George Papaioannidis en werkt aan een revolutie in het luchtvervoer in het land. Tot nu toe waren veeboten de voorkeursmethode om de afgelegen eilanden van Griekenland te verkennen, maar helikoptervluchten zouden een sneller en luxueuzer alternatief zijn. De vijf Robinson R44- en R66-helikopters van het bedrijf zullen het hele jaar door in Griekenland in gebruik zijn. Ze vertrekken vanaf de basis in Koropi, Athene, op slechts 15 minuten rijden van de luchthaven van de stad. Een paar zullen ook vertrekken vanuit Mykonos en Santorini, evenals andere eilanden.

<https://flyhoper.com>

◆ Op 20 juli werd de Turkse invasie op Cyprus herdacht. In deze halve eeuw schudde de Republiek Cyprus de gevolgen van de invasie van zich af, moderniseerde zichzelf en haar bloeiende economie, en werd, met de hulp van Griekenland, lid van de Europese Unie, terwijl ze haar eis van hereniging levend hield, merkte hij op. De Griekse premier Kyriakos Mitsotakis zei tijdens de sombere herdenking dat het Hellenisme niet zal stoppen met vechten totdat Cyprus is herenigd. <https://youtu.be/ulrnlOKsrnE>

Het voorwendsel voor de Turkse invasie was de bescherming van de Turks-Cyprioten, een argument dat toen net zo zwak was als nu. De brute invasie werd door Turkije een 'vreedzame interventie' genoemd, gericht op het herstellen van de constitutionele orde op Cyprus. Archiefbeelden uit 1974 op

https://youtu.be/Zb7wrbXfh_o en beelden van de herdenkingsceremonie 20 juli 2024 op <https://youtu.be/ulrnlOKsrnE>

◆ De luchthaven Alexandros Papadiamantis op het eiland Skiathos als een van de slechtste luchthavens ter wereld in termen van locatie. De luchthaven ligt in een gebied die eigenlijk niet geschikt is. De luchthaven van Skiathos staat onder piloten bekend om zijn lage landingen. Het heeft een korte en smalle landingsbaan dicht bij huizen en wordt ingesloten door de zee, een lagune en een heuvel. Dit alles maakt het moeilijk voor piloten om te navigeren, maar de locatie zorgt voor spectaculaire starts en landingen. Het is een luchthaven die zorgt voor een spannende landing voor piloten die hun navigatievaardigheden willen tonen. Zowel het opstijgen als het landen zijn immers twee van de meest kritieke momenten van een vlucht waarmee piloten hun expertise kunnen laten zien. De luchthaven van Skiathos is een van de vijf waar de risicofactor hoog is. Het is zowel klein als gelegen op een plek die piloten grote moeilijkheden biedt bij het navigeren door vliegtuigen. Bovendien is het ook niet de veiligste luchthaven voor passagiers bij het in- of uitstappen van vliegtuigen. In een onderzoek van de website El Español wordt gemeld dat de luchthaven van Skiathos een van de vijf gevaarlijkste ter wereld is. De locatie van de landingsbaan en de lengte van de luchthaven van het eiland Sporaden plaatst het op de vierde plaats.

Wat maakt het zo uniek? Om te beginnen heeft het de kortste start- en landingsbaan van Europa, aangezien het slechts 1.628 meter lang is. Vaak vertrekken passagiers en komen vliegtuigspotters samen achter de landingsbaan, en kleine incidenten komen vaak voor. Bovendien is de landingsbaan gebouwd op land dat is teruggewonnen op de zee, wat het indrukwekkende gevoel geeft dat de vliegtuigen tijdens het opstijgen en landen praktisch over het water scheren. Net als de luchthaven op het eiland Sint Maarten vliegen vliegtuigen op weg naar Skiathos op minimale hoogte over bevolkte gebieden.

<https://youtu.be/1Kj5UXkBTMs>

◆ De zomer van 2024 was de warmste ooit gemeten in Griekenland, volgens de Meteoriedienst van het Nationaal Observatorium van Athene. De natie overtrof de vorige mijlpaal met één graad Celsius. Juni en juli waren de warmste maanden sinds het begin van de metingen in 1960, terwijl augustus de op één na warmste was na augustus 2021. <http://meteo.gr>

◆ In Griekenland bedroeg het aantal gepensioneerden dat werkt en hun werk aangeeft bij e-EFKA, het socialezekerheidsagentschap van het land, in juli 2024 ongeveer 182.000, tegen 36.000 een jaar geleden.

Hoewel werkende gepensioneerden een klein percentage van alle gepensioneerden uitmaken (2.486.565), neemt hun aantal gestaag toe. Deze stijging volgt op een nieuwe bepaling die een pensioenverlaging van 30 procent voor werkende gepensioneerden verving door een bijdrage van 10 procent aan e-EFKA. Aangezien 27 procent van de gepensioneerden (ongeveer 680.000) ouder is dan 81 jaar en moeite heeft om te werken, kan het percentage werkende gepensioneerden onder de 80 oplopen tot 10 procent. Maar als we rekening houden met de bijna 1,9 miljoen mensen die in totaal een ouderdomspensioen ontvangen, zou het percentage werkende gepensioneerden nog hoger kunnen zijn. Pensioenen zijn vaak niet toereikend zijn om de basisbehoeften te dekken zodat blijven werken niet voor het plezier is maar financiële noodzaak. In Griekenland ontvangt 60 procent van de gepensioneerden minder dan 1.000 euro bruto per maand, terwijl het gemiddelde pensioen onder de 820 euro ligt. Uit gegevens van het ministerie van Arbeid (IDIKA-Helios Information System) blijkt dat 38,5 procent van de gepensioneerden (958.188 personen) minder dan 660 euro aan nettopensioen ontvangt. Hiervan krijgen 496.392 personen een 'hongerpensioen' van minder dan 470 euro netto.

◆ Griekenland verbiedt nieuwe Airbnb's voor tenminste een jaar in het centrum van Athene om de huisvestingscrisis aan te pakken. De regering zei dat het eigenaren van onroerend goed zou stimuleren om hun eigendommen om te zetten in langetermijnverhuur. De Airbnb-markt in Griekenland krijgt de schuld van de stijgende prijzen en het opdrogen van de markt voor langetermijnverhuur. Veel Griekse huishoudens hebben moeite om huurwoningen te vinden. In een moeilijke evenwichtsoefening benadrukte premier Mitsotakis de noodzaak om een rem te zetten op de ongecontroleerde verspreiding van kortetermijnverhuur, maar zonder ze te demoniseren. Het Airbnb-verbod zal in eerste instantie van toepassing zijn op drie centrale gebieden in Athene, maar met de mogelijkheid om het verbod uit te breiden naar andere gebieden als er "verzadiging" wordt gevonden.

Meer specifiek gaat het om:

- het 1ste gemeentelijke district bestaande uit het centrum van Athene met de zogenaamde commerciële driehoek (Stadion Avenue, Omonia Square en Plaka);
- het 2de gemeentelijke district (van Neos Kosmos tot het Panatheense Stadion);
- het 3de gemeentelijke district (Asteroskopion, Petraloni, Metaxourgeio, Thision).

Degenen die ervoor kiezen om de eigendommen van de kortetermijnverhuurplatforms te halen of gesloten eigendommen te openen en beschikbaar te stellen voor langetermijnverhuur gedurende drie jaar, zijn vrijgesteld van huurbelasting.

◇ Griekse scheepswerven herstellen zich na decennia van verval, waardoor de vooruitzichten van Griekenland als maritiem knooppunt voor de regio worden verbeterd. Decennialang werden de drie belangrijkste scheepswerven van Griekenland (op Syros, in Elefsina en in Skaramangas) verlamd door een web van concurrerende juridische en financiële claims, maar deze zijn de afgelopen jaren systematisch opgelost. Griekenland is opnieuw aan het opduiken als een geloofwaardige scheepsbouwcluster voor scheepsreparatie, -conversie en mogelijk voor de bouw van nieuwe gebouwen voor Griekse en internationale reders en zeestrijdkrachten. Deze heropleving volgt op decennia van ondermaatse prestaties en onder-investeringen, gekenmerkt door het ontbreken van een strategische visie. Zie de ONEX Neorion Shipyards op Syros in volgende video: <https://youtu.be/XLc6TKF5ccU>

◇ Wist je dat Griekenland in de top 5 staat van landen op het gebied van voedselverspilling in de Europese Unie? Een Cyprioot verspilt maar liefst 397 kilo voedsel per jaar, Belgen gooien 262 kilo per persoon per jaar weg, Nederlanders 148 kilo. Slovenen geven het voorbeeld met maar 68 kilo. Elke Griek verspilt gemiddeld 191 kilo voedsel per jaar.

◇ De historische wijnmaker Tsantalis vroeg eind juli 2024 het faillissement aan bij de rechtbank van Thessaloniki. De hoorzitting was gepland voor 11 oktober. Het bedrijf is ook op zoek naar een datum voor de beëindiging van zijn betalingen. Tsantalis had zijn productie sinds augustus 2023 stopgezet. Voor het eerst in de geschiedenis van het bedrijf werden de druiven niet geoogst, waardoor ze de producten van de nieuwe oogst niet konden bottelen en op de markt konden brengen. Het bedrijf worstelt met aanhoudende financiële problemen, ondanks gezamenlijke inspanningen om zijn voortbestaan veilig te stellen en investeerders aan te trekken. De familie Tsantali verbouwt al sinds 1890 wijnstokken, maakt wijn en distilleert tsipoura en ouzo. Oprichter Evaggelos Tsantalis werd in 1913 geboren in de regio Sidirochori, in de prefectuur Oost-Thracië. Hij was pas negen toen zijn familie zich vestigde in Serres, waar hij in 1938 zijn eerste wijnmakerij oprichtte. In 1945 verhuisde hij naar de stad Thessaloniki en richtte een distilleerderij voor ouzo op en in 1970 richtte hij nog een wijnmakerij op in Naoussa. De eerste export van Tsantalis-wijnen vond plaats in 1962 en 7 jaar later begon de heropleving van de wijngaard Agioreitikos. Mond-tot-mondreclame begon zich te verspreiden toen kooplieden van over de hele wereld kwamen om de wijn en tsipouro van de familie te kopen. In 1975 werd de wijn Agioritikos gelanceerd, en in 1983 was de wijn Makedonikos een enorm commercieel succes.

De wijngaarden van de wijnmakerij Tsantalis bevonden zich in de regio's Agios Pavlos in Chalkidiki, Metochi Chromitsa op de berg Athos, Maronia in Thracië, Rapsani op Olympus en Naoussa.

In 1991 nam Tsantalis de wijnmakerij Rapsani over, die tot dan toe toebehoorde aan het Ministerie van Landbouw. Op de een of andere manier begon op de mythische berg Olympus een nieuwe pagina in de geschiedenis van wijn in Griekenland te worden geschreven.

Een jaar na de heropleving van de historische wijngaard in Maroneia, Thracië, in 1995, begon de teelt van de Tsantali-wijngaarden met biologische methoden volgens de EU-norm.

Het wijnhuis Tsantali behoort tot de grootste exporteurs van Griekse wijnen en is aanwezig in 50 landen over de hele wereld. Tot 2023 produceerde de derde generatie van de familie wijnen, ouzo en tsipouro van hoge kwaliteit volgens traditionele principes en het geheime recept van de familie.

◇ De wereldberoemde Santorini-wijnen, die al millennia lang worden geproduceerd uit vulkanische wijngaarden, staan voor ongekende uitdagingen. Tegelijkertijd is de geleidelijke maar gestage inkrimping van het lokale wijnbouwterroir, een gevolg van de ongereguleerde toeristische ontwikkeling van het land op het eiland, een andere factor die bijdraagt aan de crisis. Van de 30.000 hectare wijngaarden in 1961 waren er in 1971 nog maar 20.000 over. Vandaag de dag is dit gedaald tot ongeveer 10.000.

Dit oogstseizoen bereikte het wereldberoemde Cycladische eiland een historisch dieptepunt in de druivenproductie, met een totaal van 650 tot 700 ton geproduceerd, vergeleken met een gemiddelde van 3.000 in het verleden. Dit heeft 2024 tot een catastrofaal jaar gemaakt voor Santorini-wijnen, mede door de droogte en het veranderend klimaat. Volgens de laatste schattingen eindigde het oogstseizoen van 2024 op Santorini met een gemiddelde van zeventig kilogram druif per hectare. Een goed jaar betekent 300 kilogram per hectare, in tegenstelling tot minstens één ton in andere delen van Griekenland.

De voortreffelijke kwaliteit van de wijnen van Santorini wordt bevestigd door het stempel van de beschermde oorsprongsbenaming van de EU, dat de speciale kenmerken definieert en beschermt, exclusief voor de bijzondere geografische omgeving en inherente kwaliteiten van het eiland. Het vulkanische substraat geeft de lokale wijn unieke kenmerken: zijn hoge zuurgraad, zijn uitgesproken mineraliteit, zijn zeer sterke body.

De opa's die vroeger de wijnstokken bewerkten, stoppen er langzaam mee en de jeugd wendt zich liever tot de toeristische sector voor inkomsten.

◇ Het Parijse Louvre Museum gaat in 2027 een afdeling Byzantijnse en Grieks-orthodoxe kunst openen. Griekenland gaat een centrale rol zal spelen in het nieuwe departement, dat bijna 20.000 voorwerpen van Byzantijnse kunst zal tentoonstellen die religieuze en sociale thema's uitbeelden. Culturele uitwisselingen tussen Griekenland en Frankrijk zullen worden voortgezet zoals ze in 2021 begonnen voor de 200ste verjaardag van de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog. De nieuwe tentoonstelling zal bezoekers in staat stellen om kennis te maken met de complexiteit van de Byzantijnse beschaving en herinneren aan de bijdrage van de regio aan de beschaving en aan de rol van iconen. Het Louvre krijgt jaarlijks 9 miljoen bezoekers over de vloer, waarmee het verreweg het meest bezochte museum ter wereld is.

◇ De archeologische vindplaats van het Amphipolis-graf in Oost-Macedonië, zal eveneens in 2027 (of begin 2028) opengaan voor bezoekers, iets waar zowel experts als liefhebbers van de Griekse oudheid naar uitkijken. Het oude graf van Amphipolis is een van de belangrijkste archeologische ontdekkingen van de 21ste eeuw, die het hele land in 2014 in de ban hield, toen het voor het eerst openbaar werd gemaakt. Sindsdien zijn er aanzienlijke inspanningen geleverd om de site te restaureren en toegankelijk te maken voor bezoekers van over de hele wereld. De monumentale begraafplaats bevindt zich in de Kastahuvel nabij het kleine dorpje Mesolakia in Oost-Macedonië. Sinds de ontdekking tien jaar geleden staat het in de schijnwerpers van publiciteit en intensieve studie. https://youtu.be/f9buOD2Bb_M

◇ Dure vogels. Een hoteleigenaar in Chalkidiki, Noord-Griekenland, kreeg begin juli van de autoriteiten een boete voor dierenmishandeling omdat hij twee ara-papegaaien als aandacht-trekkers gebruikte om gasten aan te trekken. Dierenrechtenorganisatie Animal Rescue and Defence Squad waarschuwde de politie en de lokale autoriteiten in de badplaats Pefkohori. Er werd een rechtszaak aangespannen wegens

passieve mishandeling van dieren. De hoteleigenaar kreeg een administratieve boete opgelegd ten bedrage van 20.000 euro.

<https://www.facebook.com/A.R.D.S.thess>

Ara's zijn een groep papegaaien met lange staarten en vaak kleurrijk. Ze zijn populair als gezelschapspapegaaien, hoewel er zorgen zijn over het behoud van verschillende soorten in het wild. Ara's hebben door de geschiedenis heen de aandacht van mensen getrokken, mede door hun felle kleuren. In 2021 keurde het Griekse parlement strenge wetten tegen dierenmishandeling goed.

◇ Je zou denken dat Pirenópolis een stad is ergens in Griekenland. Het betekent in het Grieks 'de stad van de Pireneus'. De naam doet misschien Grieks aan, maar je hebt het mis: het is een gemeente in de Braziliaanse deelstaat Rio Grande do Sul. Het staat bekend om zijn water-vallen en Portugese koloniale architectuur. Pirenópolis ligt op 150 km van Brasília, de federale hoofdstad. Volgens de lokale overlevering zagen geïmmigreerde Spanjaarden (waarschijnlijk Catalanen) enige gelijkenis met hun geboorteland, de Pyreneeën van Europa, en gaven ze de bergketen de Latijnse naam Pireneus.

◇ Wist je dat de bevolking van de Griekse diaspora wordt geschat op 5 miljoen? De Griekse diaspora, ή ελληνική διασπορά, zijn de gemeenschappen van Grieken die permanent buiten Griekenland en Cyprus wonen. De Griekse diaspora is een van de oudste diaspora's ter wereld, met een bewezen aanwezigheid van de Homerische tijd tot heden.

Expats (ομογενείς) zijn diegenen die (meestal voor hun werk) tijdelijk in het buitenland wonen. Meestal integreren ze niet in het tijdelijke land van verblijf - meestal wordt dat ook niet verwacht. Het woord is samengesteld uit de Latijnse woorden ex (uit, buiten) en patria (vaderland).

(1) Moni Esphigmenou wordt beschouwd als een van de oudste kloosters van de berg Athos, het oorspronkelijke klooster werd gebouwd op het einde van de 10de of het begin van de 11de eeuw.

(2) De intensiteitsschaal van Mercalli, κλίμακα Μερκάλλι, is een alternatieve schaal om de sterkte en de gevolgen van aardbevingen uit te drukken. Deze intensiteitsschaal werd in 1902 opgesteld door de Italiaan Giuseppe Mercalli (1850-1914). De Mercalli-schaal is verdeeld in 12 delen, aangegeven met Romeinse cijfers van I tot XII. Meer details: zie https://nl.wikipedia.org/wiki/Schaal_van_Mercalli

Facebookgroep Pareia Paralias voor leden van Eleftheria Paralias vzw

Weet je dat je als lid kan deelnemen aan deze Facebookgroep? Het is de bedoeling dat de leden informatie uitwisselen over ons geliefkoosde land. Hier kan je vlot Griekse weetjes, nieuwsberichten, reisverslagen, boeken, muziek, foto's, grapjes, recepten.... delen. Hoe interessant deze groep is hangt natuurlijk af van de inbreng van de groepsleden. Het is niet de bedoeling dat het de inhoud van Nea Paralias vervangt, maar we zien het als een aanvulling op het tijdschrift.

Voor vragen over de Facebookgroep, zend een e-mail aan fb@eleftheriaparalias.com

Adam, waar ben je? - Αδάμ, πού ει;

Adam, waar ben je? is een bekroonde Oekraïense documentaire film, 'Де ти, Адаме?', die op 14 april 2022 in première ging in de Griekse bioscopen als "Αδάμ, πού ει;". De film is geschreven door de Oekraïense filmmaker Oleksandr Plyska en regisseur Aleksandr Zaporoshchenko regisseur, en presenteert op een unieke manier de unieke spirituele rijkdom en de ongeëvenaarde religieuze en culturele monumenten en relikwieën van de kloostergemeenschap van de berg Athos. De opnames duurden van het voorjaar van 2015 tot februari 2019 en er werd in totaal 80 uur aan beeldmateriaal verzameld. De film heeft in 2019 de eerste prijs gewonnen op het XVII International Orthodox Film Festival 'Pokrov', werd genomineerd voor de publieksprijs op de National Awards of Ukraine (Gouden Dziga) en het Tallinn Black Nights Film Festival (PÖFF), en nam ook deel aan de internationale filmfestivals. De film, een aanrader, werd verdeeld in meer dan 23 landen, waaronder België en Nederland, met Nederlands-talige ondertitels.

Het is een film die de tijd stilzet. De film is gebaseerd op de ervaringen van een abt van het klooster op de berg Athos, terwijl hij het einde van zijn leven nadert. Hij denkt na over het fysieke en geestelijke werk, de pijn veroorzaakt door verwaarlozing en de voorwaarden die nodig zijn om vredig te bestaan in het aardse, en op een dag ook in het hemelse paradijs. De film dompelt je onder in het leven van een van de kloosters aan de westkust van de Heilige Berg Athos in de Egeïsche Zee. Het is een gemoedelijk verhaal over het leven van de bewoners van het oude klooster van Dochiari. Onder de authentieke bewoners van het klooster bevinden zich voormalige artsen, muzikanten en gewone mensen die zich hebben verloren in het wereldse leven en kozen voor het teruggetrokken kloosterleven. In Dochiari en omgeving zijn er veel katten, die worden verzorgd door een monnik, wiens functies, behalve dit, niets omvatten. Er is geen enkel geënceneerd scène in de film, alleen het echte leven van de bewoners van het klooster, geleid door de oudere Gregorius (Zumis), met uitzicht op de natuur van het schiereiland. Hij en zijn gemeenschap, de monniken van Dochiari, aanvaarden de ontberingen, het zwoegen en het lijden dat gepaard gaat met een leven dat wordt geleefd voor Christus en voor het monastieke ideaal. Hun leven, net als hun muziek, is een ontroerende, authentieke schreeuw tot God namens mens en natuur die niet anders kan dan de kijker naar binnen trekken. Beelden van de natuur worden afgewisseld met de bijna onophoudelijke werk- en gebedsronde van de monniken, waardoor een ritmische band ontstaat tussen de mens en de natuurlijke wereld die verwijst naar een paradijs waar we allemaal vaag naar verlangen. Het juweel van deze rijke

Byzantijnse omgeving zijn echter de monniken zelf, wier warmte en authenticiteit zijn vastgelegd door een openbaring van hun dagelijks leven, elk met zijn vreugden, hoop en zwakheden. Zonder grote inspanningen zal de monastieke manier van leven verloren gaan.

Het resultaat van de film is een fascinerend relaas van een volstrekt ongeëvenaard leven binnen een bloeiende kloostergemeenschap in het midden van de 21ste eeuw.

De visueel prachtig gefilmde documentaire film (80 minuten) sluit af met een omkering: tot nu toe waren het klooster en zijn leven het onderwerp. Nu is het de kijker die wordt gevraagd: 'Waar ben je, Adam?'

Het Heilig Patriarchaal en Stavropegisch klooster van Dochiari, Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Δοχειαρίου, is een van de twintig kloosters van de berg Athos en staat op de tiende plaats in de hiërarchische orde van de kloosters van de berg Athos. Tussen 963 en 1545 werden op de berg Athos maar liefst veertig kloosters gebouwd. In-middels zijn er nog twintig over waaronder het klooster Dochiariou. Het klooster is gesticht de 11de eeuw en is het gewijd aan de aartsengelen Michaël en Gabriël. In het klooster zijn er 9 kapellen, de bibliotheek bezit ondermeer ruim 400 manuscripten en verschillende documenten van Byzantijnse en Ottomaanse oorsprong. Het klooster bewaard waardevolle relikwieën en iconen. Tot de kunstvoorwerpen behoren verder fresco's, mozaïeken en miniaturen.

Tegenwoordig wonen er ongeveer vijftig monniken in het klooster Docheiariou. In de afgelopen halve eeuw is Docheiariou nieuw leven ingeblazen door de inspanningen van zijn abt archimandriet Gregorius (Zumis) en de kloosterbroederschap. Sinds 1990 nam het aantal monniken en novicen (iemand die vóór de intrede in het klooster een proeftijd doormaakt) drastisch toe. Dit dankzij de instroom van vaak afgestudeerde jongeren uit het voormalig Sovjetblok. Het waarom ontdek je in de film.

In de jaren 1970 werd archimandriet Gregorius tot abt gekozen. Het klooster, dat in verval was en langzaam uiteenviel, herleefde onder zijn leiding en nieuwe broeders verzamelden zich. Als een duidelijke afwijking van de Athonitische praktijk, stond abt Gregorius de filmploeg toe om tijdelijk binnen de kloostermuren te wonen en intieme scènes uit het dagelijks leven te filmen. Na de voltooiing van de film keurde hij een voorvertoning van de documentaire in het klooster goed.

Officiële trailer op <https://youtu.be/gQ-k21DLb6A>
Meer over het klooster op
<https://www.monastiria.gr/iera-moni-doxeiariou-agio-oros>

Grieken in de diaspora

De Grieken van Oezbekistan

Weggestopt tussen de glooiende woestijnen en zandduinen van Centraal-Azië in het oostelijke deel van Oezbekistan ligt een kleine gemeenschap van mensen die de levende overblijfselen zijn van de politiek van de Koude Oorlog: de Grieken van Tasjkent, Οι Έλληνες της Τασκένδης.

De Griekse Burgeroorlog (1946-1949) markeerde het leven van de meeste Grieken en verwoestte het land. Toen het voorbij was, werden 12.000 verslagen communistische strijders politieke vluchtelingen die hun toevlucht zochten in Tasjkent, de huidige hoofdstad van post-Sovjet-Oezbekistan.

Ze vestigden zich in 14 lokale 'Griekse steden' en tegen de jaren 1970 was deze verbannen gemeenschap uitgegroeid tot 35.000 mannen, vrouwen en kinderen. Velen van hen keerden terug naar Griekenland na de toekenning van politieke amnestie in 1981. Vandaag de dag zijn er nog maar ongeveer 1.200 over in Tasjkent en daarnaast nog ongeveer 4.000 in de rest van Oezbekistan.

Een Griekse diaspora die ooit in de tienduizenden liep, zijn de mensen die in Oezbekistan wonen en werken, van wie velen nog nooit naar Griekenland zijn gereisd. Ze voelen zich geen Oezbeek, maar Grieks, en hun geschiedenis is schrijnend, een van scheiding, oorlog en onrust.

Deze Grieken kwamen in twee golven naar Centraal-Azië.

De eerste golf kwam tijdens de Tweede Wereldoorlog, in 1944, toen Stalin 30.000 tot 40.000 Pontische Grieken ontheemde, van wie velen in het Kaukasusgebergte en het huidige Georgië woonden, en hen naar het zuiden van Oezbekistan stuurde, naar de regio Fergana, die destijds nog als Kazachstan werd beschouwd. Het gebied had onvruchtbaar land en het was

nauwelijks bebouwd; Stalin wist dat Grieken de landbouw kenden en dat ze goede boeren waren, dus de Griekse bevolking werd daar ingezet voor de landbouwontwikkeling.

De tweede golf was van politieke vluchtelingen in 1949 met het einde van de Griekse burgeroorlog. Toen de rebellen, of andartes (αντάρτες), naar Albanië en Joegoslavië gingen om vervolging te ontlopen, namen ze hun gezinnen, vrouwen en kinderen mee en ontvluchtten het land. Van deze mensen werden er ongeveer 12.000 door de Communistische Partij opgepakt en naar Georgië gestuurd. Ze werden vervolgens op boten geplaatst en op treinen gedreven om naar Tasjkent te worden gebracht.

De Communistische Partij richtte zich veel op sociale bijeenkomsten en het werd zwaar gepromoot in de hele Sovjet-regio. Ze wilden dat mensen constant dingen deden om het idee te versterken dat iedereen hetzelfde is. De Griekse mensen wisten hier handig gebruik van te maken en bouwden een gemeenschap op en dingen samen te doen. De Grieken in Tasjkent sprongen eruit. Voor de lokale Oezbeken was het Griekse centrum als een elitaire, exclusieve club, vol leven en ver verwijderd van hun eigen conservatieve, islamitische ethos.

Omdat de Sovjet-Unie een strikt beleid van atheïsme voerde, hielden de Grieken van Oezbekistan zichzelf in stand door middel van zang, dans en taal. Er zijn hier geen kerken en de leden van de gemeenschap identificeren zich niet als gelovigen. Bekijk de documentaire op <https://youtu.be/fjaGSF9HleM>

Zie ook Greek Culture Association op <https://bit.ly/3BnLs8P>,

Tashkent city Greek Cultural society op <https://interkomitet.uz/en/culture-centers/23?nav=about> en

<https://www.facebook.com/GreekCulturalCenterUZ>

Links

✓ De 147 geboden die goden aan de oude Grieken gaven, waren een aantal stelregels die door de orakels werden overgeleverd, waarvan de belangrijkste in Delphi werden gegeven. De oude Grieken wendden zich vaak tot de goden voor advies over alle aspecten van het leven. Apollo was de boodschappergod, die orakels aan de mensen gaf. Terwijl pedagogen degenen waren die de oude Grieken opvoedden, gaven de orakels goddelijk advies voor een beter, ethisch leven. Hoewel sommige orakels toekomstige gebeurtenissen op een dubbelzinnige manier voorspelden, waren ze vooral bedoeld om de oude Grieken ethisch op te voeden. In zekere zin was Delphi als een geavanceerde ethische school, die geboden leverde om het leven van de oude Grieken te verbeteren. De geboden worden ook wel de 'Delphische geboden' genoemd. Er waren 147 geboden, de som van de drie cijfers was 12, aangezien dit het aantal goden op de Olympus was. Bij het analyseren van die geboden kan men zeggen dat ze dienen als een gids voor een

rechtvaardig leven voor de oude Grieken. Nadere inspectie laat zien dat deze stelregels tot op de dag van vandaag relevant kunnen zijn. Maak kennis met die 147 geboden op <https://youtu.be/6rHfm8zmiEU>

✓ Er is geschiedenis en mythologie in overvloed in heel Griekenland, en de exotische Griekse eilanden Lichadonia, Λιχαδονήσια of Λιχάδες, zijn daarop geen uitzondering: een weinig bekend stukje Grieks paradijs. De zeven eilandjes in het noordwesten van Evia die deel uitmaken van de Lichadonia-keten - Manolia (Μονολιά), Megali Strongyli (Μεγάλη Στρογγυλή), Mikri Strongyli (Μικρή Στρογγυλή), Steno (Στενό), Vagia (Βαγιά), Vorias (Βοριάς) en Limani (Λιμάνι) zijn momenteel onbewoonde en beschermde natuurlijke habitats. Het grootste eiland, Manolia, is het enige eiland dat in het verleden bewoners had en nu dagjestoeristen trekt. Het eiland heeft verlaten huizen verspreid over het eiland. Strongyli, de op een na grootste van de groep, staat bekend om zijn prachtige en mysterieuze vuurtoren. Geniet van een ongerepte, natuurlijke schoonheid en de onvergelykbare sereniteit die een onbewoond eiland biedt: <https://youtu.be/uOfITtdkdic>

✓ Plato was een van de meest invloedrijke denkers in de geschiedenis van de filosofie. Plato's concepten legden de basis voor de oude Griekse en westerse filosofie en worden tot op de dag van vandaag nog steeds als enorm invloedrijk beschouwd. Zijn bijdragen zijn herkenbaar in het onderwijs, de politiek, de ethiek, de epistemologie en de psychologie. Hoewel veel van Plato's concepten onmiskenbaar cruciaal zijn voor de vooruitgang van de westerse filosofie, zijn sommige van zijn ideeën voorbijgestreefd. Zie enkele van de beste en slechtste ideeën uit de filosofie van Plato in deze animatie: <https://youtu.be/jLesc5lITvo>

✓ Easy Greek is onderdeel van een internationaal videoproject dat mensen wereldwijd ondersteunt bij het leren van talen door middel van authentieke straatinterviews. Met de video's kun je ook inzicht krijgen in culturele en maatschappelijke verschijnselen van verschillende landen en volkeren ter wereld. In de voorbije drie maanden trokken enkele nieuwe bijdragen weer onze aandacht.

- Wie is je favoriete Griekse acteur of actrice. Zie hier voor wie de Grieken kiezen. Misschien ken je ook wel een Griekse acteur of actrice, van zien of bij naam? <https://youtu.be/ERvpJc8Dr8s>

- Een spreekwoord is een korte, krachtige uitspraak die een (volks)wijsheid, een collectieve ervaring of morele opvatting weergeeft. In volgende video wordt passanten gevraagd spreekwoorden te raden: <https://youtu.be/Tpy9LBRnpWU>

- Hoe is het leven in een kleine Griekse stad? Laat je meenemen naar Nea Moudania (Chalkidiki) en een Sardienfeest. Luister naar de uitleg in de Griekse taal in traag tempo: https://youtu.be/cMvPZqFIY_M

- Nog een langzame vlag om jou kennis van de Griekse taal aan te scherpen: ervaar een trip met een veerboot in de Griekse wateren: <https://youtu.be/JDm11zdFWUs>

- Hoe moet je zomerfruit schillen, snijden en rangschikken? In deze video laten ze je zien hoe ze het in Griekenland doen: <https://youtu.be/XYL6WGEoOrY>

- Tot slot een wat oudere video die je uitlegt waarom je een Griekse koffie niet een Arabische of Turkse koffie kan noemen en wat de Griekse koffie zo speciaal maakt. Er wordt ook uitgelegd hoe je de drie favoriete Griekse koffies moet bereiden: <https://youtu.be/Wld9gs1UzV0>

✓ Nog een allerlaatste mooie video (27 minuten) om deze Nea Paralias af te sluiten. Lipsi, de diamant van de Dodekanesos, is een klein en geïsoleerd Grieks eiland, een van die perfecte Egeïsche eilanden om te bezoeken om even te ontsnappen aan de stress en de dagelijkse routine van het leven. Aangezien er geen directe dagelijkse veerboot of luchtverbinding naar het eiland is via het vasteland van Griekenland, zijn de opties om er te komen een veerbootreis vanaf andere Dodekanesos-eilanden zoals Leros, Patmos, Rhodos, Kalymnos en Kos. Schakel de ondertiteling in. <https://youtu.be/guUQCmcmrnY>

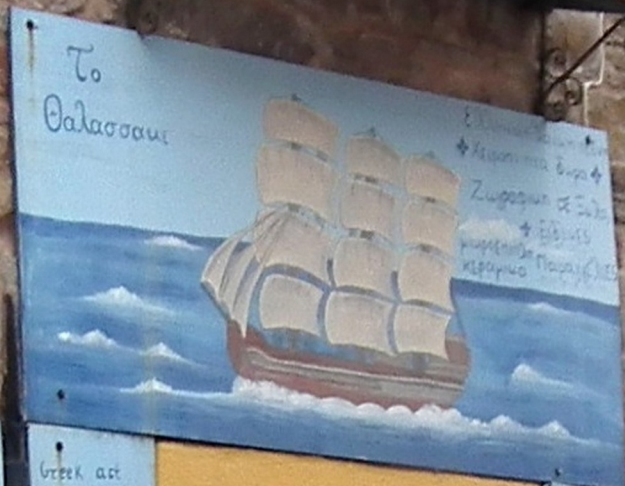
Het is zover. Je hebt nu Nea Paralias nummer 76 volledig uitgelezen en meteen zin gekregen om ook eens in de pen te kruipen? Goed zo !!!

Voor ons volgend nummer van het ledenblad Nea Paralias is jullie steun en inbreng steeds welkom !!! DUS:

- wie kruipt in de pen om zelf een leuk en of interessant artikel in verband met Griekenland te schrijven?
- wie kent anekdotes over Griekenland in al zijn facetten?
- wie ging / gaat er op vakantie in Griekenland, waar en waarom; hoe waren je ervaringen?
- wie heeft er nuttige tips voor vakantie in Griekenland?
- ...

Mail uw tekst(en) naar johan@eleftheriaparalias.com uiterlijk op 25 december 2024.

Wij horen graag uw mening, opmerkingen en uw suggesties nopens het ledenblad. Hoe kunnen we het ledenblad Nea Paralias beter maken? Reacties op een bepaald artikel of op Nea Paralias in zijn geheel, zijn altijd welkom. Maak het kenbaar aan een bestuurslid tijdens een activiteit, of zend een e-mail aan johan@eleftheriaparalias.com (redactie) of aan bestuur@eleftheriaparalias.com .

Greek art
Souvenirs
Gifts by
Hand copies
Silver
clothes

ΕΒΝΑ ΜΗΤΣΟΥ
ΡΕΝΥΑ ΑΓΓΕΛΟΥ
ΜΑΡΟΝΙΔΕΣ ΝΑΥ
ΠΡΑΞΕΙΣ
ΤΡΑΧΗΣ ΔΑΜΑΣΚΟΥ
ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΚΑΡΤΑΚΙΑ
Το Θαλασσομα

